

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 14 Maji.

Man har någon gång klagat, att den nitiske embetsmannens mödor blifvit illa betalda. Det finnes dock exempel, att ådalagde prof af särdeles nit och omtanka vid verkställigheten af grannlaga samt med förmån för Kongl. Maj:t och Kronan utförda updrag icke blifvit förgätne.

Afskrift.

Kostnads-Räkning för en i Kongl. Allmänna Magazins-Directionens Åren-der anställd resa till Östergötland och Skåne Åren 1816 och 1817.

Skjutspenningar, enligt Banco, selängd - 463. 21.

för Åkedons anskaffande och underhåll under resan 473. 24.

Logie m. m. under resan till och ifrån Skåne samt vistan- det derstädes på åtskillige ställen. - - - 502. 31. 8.

Defrayement under nära 7 månaders tid - - - 680. - -

Kostnader för expressers afsändande vid förekommande angelägenheter; ersättning för utgifter till de personer, som vid Spanmåls-Uphandlingen biträdt; smärre förluster och

Transport 2,119. 31. 8.

Transport 2,119. 31. 8.
missräkningar på förskutne medel, diverse utgifter af Skrifmaterialier, dricks-penningar, Skjuts- inskrifningsfärg- och bropenningar, m. fl. kostnader, som ej bestämdt kunna specificeras 285. = =
Postporto, enligt Post-Contorens qvittencer - - 49. 35. 7!
Mäklare-Courtage för diverse inköpte Spanmåls-Poster, enligt qvittance - - 19. 41. 6.
Extra kammardrängen Strandbergs räkning - - 261. - -

Summa 2,735. 12. 9.

Likheten med den ibland Allmänna Magazins-Directionens räkenskaper för år 1817, under folio 13507, inhåltade räkning betygat

J. BILLÉ.

Bokhållare i Allm. Mag. Dir.

Utdrag af Kongl. Maj:ts nådiga bref till Kongl. Allmänna Magazins Directionen, gifvet d. 30 Julii 1817:

"Sedan för detta Ordföranden hos Eder, Statssekreteraren och tillförordnade Chefen för Wårt och Rikets Stats-Contoir, Friherre Wirsén, under den 10 sistlidne Junii till Oss afgifvit underdånig berättelse om utgången af de spanmåls-uphandlingar, som sistlidne vinter för Wår och Kronans räkning blifvit verkställda i Skåne genom Re-

gistratorn hos Eder, Fält-Secreteraren L. Neijber, samt i Ryssland genom Commerce-rådet J. Möller, hafve Wi i anseende till de Fält-Secreteraren Neijber meddelade fördelaktiga vittnesord om ådagalagde prof af serdeles nit och omtanka vid verkställigheten af ofvan omförmälte grannlaga samt med förmån för Oss och Kronan utförde updrag, i nåder godtfunnit bifalla, att, på sätt af Stats-Secreteraren Friherre Wirsen hemställt blifvit, Neijber må till goda beräknas åtta skillingar Banco på tunnan, såsom omkostnad i ett för allt för de genom hans försorg uphandlade 30,400 tunnor spanmål, samt honom således tilläggas en ersättning af 5066 R:d 52 sk. Banco, hvarifrån likväl bör afdragas hvad Neijber, i och för sina serskilta utgifter under förrättningen, redan sig till godo upfört; börandes det i följe häraf Neijber tillkommande ersättnings-belopp utaf Eder af under händer hafvande medel till honom utbetalas, sedan hans redogörelse, rörande spanmåls-uphandlingen, blifvit af Eder granskad och behörigen godkänd." - - -

Om stånd och folkklasser i Sverige.

(Forts. fr. N:o 3).

Men sättet att i allmänna sammanförelsen urskilja dessa bägge folkklasser? Egentligen borde det väl bestå i att undersöka, huruvida man har liberal upfostran eller icke. Men en sådan undersökning är förenad med för mycken svårighet och tidsutdrägt. Man har därför påfunnit en annan lättare utväg: man ser på kläderna. Den, hvars räck är af godt kläde och sydd på modet, kallas *bättre karl*, *Herreman*, *Ståndsperson*; den, hvars räck är af valmar och gammalmodig, kallas *sämre karl*.

Orden *Ståndsperson*, *Herreman*, kur-

na icke öfversättas på främmande språk; det Engelska Gentleman kommer närmast. En Engelsk författare säger: "hvad Gentlemen vidkommer, så är derpå godt köp här i landet; ty hvem som studerar Rikets lagar eller i allmänhet idkar studier vid Akademierna, hvem som lagt sig på de fria konsterna, eller, med ett ord, hvem som kan lefva syslolöst och utan att arbeta med sina händer och upföra och kläda sig som en Gentleman, han tituleras för *Herre* (Master) och anses för Gentleman." Efter Gentlemen komma, i Engelska rangordningen, Yeomen, eller oberoende fastighetsägare med 40 shillings årlig inkomst; och desse är det, som väljas parlaments-ledamöter, sitta i Jury, och i allmänhet brukas till allt, hvartill fordras en *probus et legalis homo*, såsom Engelska lagen uttrycker sig. Näst efter Yeomen och sist på rangordningen stå *näringsidkare* (tradesmen), *handverkare* (artificers) och *arbetsfolk* (labourers).

Jemnförer man denna classification med förhållandet här i Sverige, så förekommer först: att näringsidkare och handverkare anse sig och anses öfver våra Yeomen (sjelfägande bönder), likasom allt, hvad till stad hör, står ett steg framför landet, och att den, som med en viss förmögenhet i stad njuter ett visst anseende och titel, icke med samma förmögenhet njuter samma anseende och titel på landet. Herrenamnet medföljer alla i staden, utom drängen och dagakalen *); och därför brukas också i vissa provinser ordet *köpstadskarl* i stället för Herreman. I andra landsorter åter heter det *knappekarl*, af den anförda, från klädseln härledda, anledning, och därför, att

*) Det är lustigt att höra, huru gardessoldater kalla hvarandra herre och äfven någon gång af andra så kallas.

bonden där icke brukar, eller åtminstone förr icke brukat, knappar i råcken.

Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Neapel. Bref från Barcelona af d. 4 April säga, att Gen. Gugl. Pepe dagen förut ankommit dit tillika med några andra revolutionärer från Neapel. (Om detta är grundadt, förfaller således den skeppare-nyhet från Bordeaux, att det fartyg, hvarpå dessa flyktingar skulle öfvergå till Spanien, blifvit upbragt af Barbareskerne och infördt till Alger.) Från Paris har man en proclamation, som Pepe skall hafva utgifvit till Neapolitanerna, innan han lemnade landet, och däri han först beklagar sig öfver deras otacksamhet mot honom och sedan säger: "Neapolitaner, jag blyges nästan att kalla Er landsmän, efter allt hvad I gjort och hvad jag lidit. Ord felas mig, för att uttrycka min förbannelse öfver deras upförande, som i den sista krisen ledt Edra råd, eller min harna öfver högheten af Ederi upförande, vid alla de tillfällen, då fienden visat sig. I hafven flytt, I hafven rymt, I hafven gifvit Er, underkastat Er segrarens behag — och detta efter alla Edra försäkningar och all Er föregifna entusiasm för frihet och sjelfständighet." Derpå går han in i långa detaljer om sin armées förhållande och skingring i Abruzzo och fortfar: "Om I gjort motstånd, då detta var så lätt och segren så sannolik; så skulle Ert och mitt läge, likasom den civiliserade världens, vara helt annorlunda. Frihetens läga skulle hafva utbredt sig från Italienska halfön åt nordn; och sjelfva dessa regeringar, som bidragit till Ert föslafvande, hade blifvit tvungna att gifva sina undersåter constitutioner. Det är icke blott jag, som är bedragen; det är menskligheten, det är alla, hvilka i hjertat hafva en gaista af frihet; och jag vill tillägga, att äfven bland Eder jag vet finnas flera, som bittert begråta det skeddä, hvilket är utan bot och utan återgång. Tillfället är förloradt, och Europa har, genom Ert förräderi och Er feghet, gått tillbaka ett helt sekel, i fråga om frihetens förvärfvande. För mig är det ingen ting att vara lundslygtig. Jag vill och skall lida ännu mycket mer, om jag kunde tjena det land, där jag är född. Jag har gjort min skyldighet — och detta är den enda tröst, som återstår mig." — Äktheten af denna handling är imedlertid icke fullkomligt styrkt.

Arresteringar fortsara i Neapel och polisen utsätter stora belöningar för de förnämsta revolutions-männernes (de Conciliis's Morellis, Silpatis, Minichinis, Cappuccios) gripande. Hela arméen, utom garderna, afdankas; men landet är beväpnadt och den nya befallningen om afväpnandet har nästau ingen verkan haft. Den för sin stränghet såsom Polis-Directör förut namnkunnige Furst Canosa har åter tillträdt Polic-Directörs-embetet. — Det är ännu alldeles oafgjordt, om Gaeta och Civita del Tronto gått öfver. Somliga påstå, att Österrikarne ingen ting företaga mot dessa fästningar, innan det öfriga riket är lugnt; somliga åter, att eommandanterna, Begani och Öfverste Pepe, vägra gifva sig, förrän de få en ny skriftlig befallning från Konungen. Pepe isynnerhet synes hårdnackadt vilja försvara sig och Civita del Tronto lærer försvaras af några hundrade de oförskräcktaste Carbonari.

Hvad man talte om resningar i Calabrien synes vara ogrundadt. Dess innevånare hafva blifvit af General Rossaroli, som kallat sig chef för "den constitutionella och förenade arméen af Sicilien och Calabrien", upmanade att icke nedlägga vapen, innan främlingarne lemnat fäderneslandet, men svarat i ett manifest till Messinas innevånare och förmanat dem till undergifvenhet för Konungen. Bref från Neapel tala dock, fast i obestämda ord, om missnöjdas samlande i Calabrien.

De sednaste underrättelser från Neapel gå till d. 13 April och innehålla, att Spanska Ministern derstädes, Chevalier Onis, oförtöfvadt skulle afresa öfver Rom och att de på Neapels redd liggande Spanska krigsskepp hade ordres att hålla sig segelfärdige.

Konungen torde komma att uppehålla sig i Rom längre än först var ännadt. — Den nya regeringen på Sicilien, under Cardinal Gravina, är af Konungen bekräftad. Det är ännu oafgjordt, om ön skall besättas af Österrikarne.

Turkiet. Ett fartyg, som d. 23 Mars lemnat Constantinopel, berättar, att der då herrskade den häftigaste oro och rörelse. Andra underrättelser säga, att Grekerne i Constantinopel ännat mörda Storherrn och alla omkring honom; att stämplingen blifvit upptäckt; att Porten, för att utforska hufvudmännen, lätit martera och aflifva flera ansedda Greker, hvaribland Biskopen af Nikomedia; att 20 å 30 hufvud dagligen föllo; att alla or kanalen utlöpande fartyg noga visiteras af Turkarna, och att ondviklig död hotar hvar och en, som hjälper en Grek att undkomma. De från Constantinopel till Odessa dagligen aukom-

mande skopp medförde allt jemnt bedröfliga nyheter. Afrättningarne forforo och de från Asien kommande trupper plundrade och missbehandlade alla Franker, som träffades utom de stora gatorna. Den Grekiska corps, som bildat sig i Moldau och Walachiet, sades redan vara skingrad. — Denna sista upgift öfverensstämmer dock icke med hvad man på andra vägar känner. Dodor skall hafva gått åt Donau, för att intaga Nikopolis; Ypsilanti mot Hirschowa och Silistria, för att bemäktiga sig de Bulgariska hemnarna vid Svarta hafvet och sålunda komma i förbindelse med de Grekiska skeppen. Grekerne begynte resa sig i Bulgarien. Anhängare af Dodor hade gått till Serbien, för att sprida uproret der, och en Servisk armée skulle redan vara samlad vid Nissa. Ali Pascha sades hafva proclamerat Grekernas frihet, upbrutit från Janina mot Constantinopel med 25,000 man och stå vid Salonichi. — Öfver Italien heter det af d. 20 April. "Den nya frihets-känsla, som Grekerna under sina despoters hårda förtryck så länge saknat, griper omkring sig med otrolig hastighet. En fullkomlig undergång synes vara svuren Turkarna, för det långa trældoms ok, som Grekerna lidit. De Turkar, som ej funnit tillfälle att rädda sig på fartyg, äro mördade af de revolterade ärnas invånare."

Öfra Italien. Gen. Latour har sjungit Te Deum; och det sjunges öfver hela landet. — Universitetet i Turin är stängdt. Att bära vapen är förbndet.

Konung Victor Emanuel skall, på förnyade föreställningar (isynnerhet af Österrike och Ryssland) hafva beslutit sig att återtaga styrelsen öfver sina stater. Revolutionärerna, som flytt till Genua, har man låtit frött utpassera.

Det är märkeligt, att Österrikiska trupper ouphörligt gå till Italien, oaktadt det försäkras, att så snart hela Neapelska riket är kufvadt, en tredjedel af de där varande Österrikiska trupper skall återvända till Öfra Italien.

Spanien. Flera bref från Barcelona (heter det öfver England) innehålla, att i Spanien fruktas allvarsamt, att Ryssland och Österrike skola ditskicka trupper, till den gamla ordningens återställande. Ett af dessa bref (dat. d. 7 Apr.) yttrar, att en regemens-förändring troligtvis inträffar och att man bör vara försiktig i sina speculationer på Spanien. Privathref från Madrid förmåla, det Cortes, för att afvärja ett befaradt anfall, beslutit, att 500,000 man skola uppsättas och fyra arméer bildas. Äfven skall ett af fem medlemmar bestående

atskott vara utsedt att under kriget biträda Ministären. Xefes politicos skulle få dictatorisk magt, för att, så länge kriget räcker, låta inom 24 timmar af en militär-commission döma alla, som skulle försöka något till constitutionens omstörtande. De hemliga sällskaperna ökas och oppositionen mot det nuvarande systemet tager ett förfärligt utseende. I Valencia har varit ett stort uplopp, hvarvid militären måste skjuta och flere föllo på båda sidor. — Alla fasta orter i Catalonien förses med artilleri, munition och proviant, och sättas i starkaste försvarsstånd. — Öfver England berättas från Bayonne, att utom de royalistiska rörelser, som utbrustit i Burgos, Valencia och Biscaya, skulle äfven i Barcelona finnas ett ansenligt parti, som arbetade på omstörtande af Riegos och Quirogas illa sammanhängande system. Xefe politico hade måst arrestera flera personer, hvaribland en f. d. Secreterare hos Elio."

Det är mer än troligt, att Spanska regeringen erkänner Södra Americas sjelfständighet. De begynte underhandlingarne synas vara af den fredligaste natur. Gen. Morillo har ankommit till Madrid, blifvit med glädje emottagen af folket och haft audience hos Konungen.

Ryssland. Oförtöfvadt skall en mängd Rykska trupper sättas i rörelse. En armée går till Italien; två reserve-arméer uppställas på Pohlens östra gräns, den ena vid Dwina under General von Sacken, den andra i Wolhynien under Furst Wittgenstein. Den förra skall bestå af trupper, som äro fördelte i Norra Ryssland, den andra af corps, som stodo i Ukraine och i de inre af Ryssland inrättade militaire-colonier. Andre påstå, att Wittgenstein i stället får befälet öfver södra arméen, hvilken såsom observations-armée uppställles på Turkiska gränsen, så länge oroligheterna i Turkiet vara. Hvem som skulle anförä Wolhyniska arméen, visste man ännu icke.

Tyskland. Congressen torde komma att förlängas ända in på sommaren, för att befästa ordning och lugn i Europa i allmänhet. Möjligtvis äro Spaniens angelägenheter icke främmande för Congressen. Från Wien berättas af sednare datum, att en ny Congress skulle äga rum, dit flera Monarker skulle samlas, hvilka förut icke deltagit i conferencerna i Troppau eller Laibach.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 17 Maji.

Om stånd och folkklasser i Sverige.

(Forts. fr. N:o 5),

Till ståndspersoner höra, på landet, först och främst Adel, embetsmän och prester; sedermera rikare fastighets-ägare, som ej arbeta med egna händer, bruks-iddkare (eller så kallade Brukspatroner) och ägare af manufactur-verk. Man har visserligen exempel på rena bönder, som äga bruk och manufacturer; men dessa exempel äro få och komma af en hos vissa gamla bönder inrotad envishet och brist på vanlig ärelystnad. Deras barn underlåta dock säkert icke att blifva ståndspersoner och taga sig tillnamn.

Man har nämligen ett märke på bondfolk, deri att de, nästan allmänt, icke äga tillnamn, utan blott lägga *son* eller *dotter* efter fadrens dopnamn och i dagligt tal blott bruka sina egna dopnamn. Denna skilnad från Ståndspersoner är visserligen högst artificiell och superficiell, men för tjénar dock anmärkas. Den är kvarlevan af ett gammalt bruk, som varit allmänt öfver hela Norden, bland alla folkklasser, och som ännu finnes i Ryssland, Skottland, Irland o. s. v. Tillnamn infördes hos oss först under eller straxt före Calmar-unionen, och Adeln var den förste, som antog dem, men icke, såsom annorstädes, efter godsen,

utan dels efter de gamla vapnen, dels efter fantasi. Dock var detta icke fullkomligt allmänt, förr än långt fram i 17:de seklet; på Riddarhuset äro till och med ätter introducerade utan tillnamn; och man vet, att Riddarhuset inrättades 1626.

Man brukade icke den i England, Tyskland, Frankrike o. s. v. vanliga utvägen att utmärka adels-namnen med ett *af*, ett *till*; ty ehuru hvarje Adelsman, i Adeln lysande tider, skref sig till gods, blef detta dock alltid oväsentligt, och det namnet, som beständigt brukades, var familje-namnet, då deremot Tyskar och Fransoser *endast* brukade godsnamnen och Engelmännena visserligen bredvid dessa bibehöllo släkt-namnen, men endast såsom bisak och utan att bruka dem vanligtvis. För att äfven här i Sverige äga en utväg att skilja adelsnamn från ofrälse, påfann man att förbehålla Adeln likasom uteslutande rätt till vissa ingredienser i namn, vissa ord och ändelser, t. ex. *Gyllen*, *Silfver*, (eller *Sölfver*), *Stjerna*, *Crona*, *Bjelke*, *Hjelm*, *Sköld*, *Ankar*, *Spets*, *Svärd*, *Arm*, *Heim*, *Hufvud*, *Stolpe*, *Borg*, *Crantz*, &c. &c. Af dessa materialier sammansattes, efter fantasi, de flesta adeliga namnen, under det att de ofrälse i början antingen voro Peder Månsson, Märten Svensson o. s. v. såsom allmogens ännu, eller ock långa latinska på *us*. Ätternas stora mängd och

kanske någon gång en viss blygsamhet hafva nu mycket bragt ut bruk de gamla samsättningarna af *eronor*, *sköldur*, *hjelmar* m. m.; och de ätter, som nu adlas, antingen behålla deras förra namn, hvartill de då ofta lägga ett meningslöst *af*, eller ock antaga ett par nyss i bruk komna adeliga ord-Ingredienser, hvaribland ändelsen *ereutz* synes vara mest i smaken.

Vissa af dessa adelstecken äro dock nä icke skyddade mot roturens tillgrepp, liksom den lärda ändelsen *us* (hvarpå i äldre vapenböcker finnas blott tre eller fyra exempel) begynt visa sig på Riddarhuset. *Borg*, *fjeldt*, *stedt* och några andra förnäma ändelser hafva begynt ingå äfven i ofrälse namn. Endast *crona*, *ereutz* med några flera ändelser, samt det meningslösa *af*, hafva bibehållit sig i helgd.

Utom dessa yttre kännetecken på skillnaden mellan adel och ofrälse, hafva de flesta försvannit, såsom redan nämnt är. En hop ganska fattig Adel finnes, som visar sig i de obetydligaste befattningar och någon gång i sämre tillstånd, än att man kan kalla det befattning. Detta har naturligtvis mycket minskat begreppet om adelskapets värde, om ej hos adeln, dock hos de öfriga folkklasserna. Att detta begrepp imedlertid icke är utrotadt, synes af en hop ägtenskap. En ofrälse kan gerna få en fröken, om han är rikare än hon, eller åtminstone icke fattigare. En rik ofrälse flicka tager icke en fattig ofrälse karl, men väl en fattig adelsman, i synnerhet om han är Grefve eller Baron. En af de högsta famillerna gifter sig nästan aldrig under sitt stånd, om icke för ovanliga rikedomar, hvilka, som man vet, utgöra det högsta jordiska goda, i ett tidevarf då man räknar sin lycksalighet efter förmågan att *tesva*. En till löjlighet gränsande egenhet är, att

födda Grefvinnor och Friherrinnor behålla dessa titlar, äfven då de gifta sig med ofrälse.

Embetsmännen utgöra den mest betydande folkklassen i Sverige. Därföre sträfva ock alla att komma in i den, genom vinnande antingen af verkliga embeten eller af titlar. Bland ro rika och ansedda Brukspatroner, fabriksidkare, handlande &c. finnas knappast nie, som icke sjelfva äro titulerade såsom embetsmän eller skaffa sina söner till verkliga. Sällan händer dock, att de stora embetena tillfalla andra än den stora adeln. Exempler på motsatsen härleda sig nästan alla från Gustaf III.s tid. De viktigaste embetena, de vid hvilka mycken dughet, eller åtminstone mycken arbetsamhet fordras — men hvilka man satt i rang och anseende långt efter dem, som kunna skötas af hvem som helst — hafva väl ofta tillfallit ofrälse — dock icke därföre blifvit desto bättre besatta. Hafva dessa personer då icke varit användbara, så har det händt, att de blifvit upflyttade till verkliga stora embeten, i följd af den grundsatsen, att man alltid bör skona, alltid hafva considerationer, aldrig med éclat aflägsna en odugling, utan att ge honom en exile honorable på ett högt sinecure-embete. Detta tyckes hafva samma grund, som den fruktan, man i Westindien har, att afrätta en hvit: de svarte skulle mista dem till vidskeplighet gående vördnaden för de hvita, i fall en af dem offentlig framställdes som ett utskum.

Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Franska tidningar säga, att Österrike och Ryssland tilljudit Porten en väpnad bemedling, till hämmande af den Grekiska resningen; men att Porten undanbedt sig. Till England hafva från Constantinopel kommit bref af d. 24 Mars, som innehålla, att Turkiska flottan utrustas med största verksamhet.

De, som stå i spitsen för resningen i Morea, äro två Greker, hvilka länge bott i Wien. — Turkiska Agenter (heter det från Belgrad af d. 12 April) hade ötspriddt, att Storherrens trupper vunnit en betydlig seger öfver Ali; men nyare underrättelser vederlägga detta och innehålla tvärtom, att Ali öfverfallit Paschio Beys läger, då denne sednare varit i fara att blifva fången. Alis armée skall redan hafva framträngt till Prevesa och 6000 Albaneser skola halva återgått till sin fordnä anförarens fanor.

Från Siebenbürgen berättas af d. 13 April: Sedan Portens Kajmakan och alla Turkar, jemte de flesta Christna Consuler, aflägsnat sig från Bucharest, intogs staden d. 2 Apr. af Dodor, som blockerat den några dagar och, då ingen öfverenskommelse kunde träffas, med våld intågade. Han höll sträng disciplin och hans folk inquarterades i de flyktade Bojarernas toma hus. Dagligen anslogos proclamationer, än af Dodor, än af Ypsilanti. Den förre vill icke stå under den sednare och synes hafva helt olika planer. (Från Odessa berättas, att Y. förgäfvos bemödat sig att af de öfriga parti-chefene blifva erkänd såsom öfverhufvud; att i Moldau voro tre särskilda corpser o. s. v.) Imedertid blef d. 4 Apr. af Grekerna i Bucharest, med stor högtidlighet, invigd en för Ypsilanti bestämde fans, Dodor, hvars corps är sammansatt af Walacher, Servier, Arnauter o. s. v. och således äfven af flera tänkesätt, måste tyst åskåda detta. Enthusiasmen hos Grekerna svalnade betydligt, då det blef bekant, att inga Ryska trupper inryckt i Moldau, då Consuln, som flyktat till Cronstadt (i Siebenbürgen), därför af Ambassadeuren i Constantinopel fick en sträng skrapa, jemte befallning att begifva sig till Turkiska fästningen Giurgewo, och då Ryska Legations-secreteraren Pisani d. 6 Apr. förklarade i Bucharest, att Kejsaren högt ogillade resningen. Metropolitn fick från Patriarken i Constantinopel en mot rebellerna ställd bannlysning, som skulle förkunnas för folket och var åtföljd af en Ryska Ambassadeurens skrifvelse, med förklaring, att Ryssland ingen del tagit i uproret. Dodor förhöll sig alldeles stilla, oakadt frihetsfanan svajar i Bucharest. Han syntes invänta något svar från Constantinopel, och hade ännu icke förenat sig med Grekerna. D. 6 kallade han till sig en kläckgjutare och en smed; den förre befallde han att af kyrkokläckorna gjuta honom 30 kanoner; af den sednare begärde han flera tusende bajonetter. Ypsilanti besann sig samma dag i Plojestie, med 9 till 10,000 man. I Bucharest voro quarter för honom redan beställda; men slut-

ligen sådes det, att han icke ämnade sig dit; utaf till Tergowist. — D. 6 på eftermiddagen blef åter en Servisk eller Bulgarisk fana invigd och omkringburen i Bucharest. Franska och Preussiska Agenterne hade äfven fått ordres att begifva sig till Rustschuck. Ypsilanti troddes i Plojestie vänta på 12 kanoner, dem han lät gjuta i Roman i Moldau. Folket i Bucharest, heter det i ett bref derifrån, förbannar honom för hans företag, som icke kan lyckas. Att han dock hade magt där, synes deraf att han d. 7 Apr. ditsändt en Arnaut, med öppna ordres att taga alla hos Bojarerne befintliga hästar. Sälunda lades t. ex. beslag på 4 hästar, tillhöriga Furst Brankowar.

Öfver Brüssel berättas från Odessa, att Ypsilanti syntes hafva lemnat Bucharest till höger om sig, gått rakt mot Donau, passerat den utan svårighet, ställt sitt tåg mot Ternova (?) Bulgariens hufvudstad, bemäktigat sig densamma och där förenat sig med de redan från början af Mars väpnade Bulgärerna. Hatet mot Turkarna är stiget till sin höjd i denna provins, der de Christne äro till antal öfvervägande. Ingen ting troddes komma att hindra Ypsilantis marche genom passet i Hemusbergen, dem han förmodligen hunnit bemäktiga sig före Turkarna.

Från Lemberg berättas, af d. 18 April, att Ypsilanti i Bucharest förenat sig med Dodor, och att pluraliteten af invånarne sällat sig till dem och med ifver rusta och väpnat sig. De utländska Consulerna och den nya Hospodarens Kaimakaner hade genast förfogat sig ur staden. Bojarerne hade fått befallning att ovillkorligt kvarblifva i landet, hvar på flera verkligen återkommit, dock synbarligen endast af tvång. För öfrigt synas revolutionens hufvudmän själve vara osäkra om sitt företags utgång: de sätta sin egendom i säkerhet och sjelfva Furst Suzzos saker äro redan förda öfver gränsen. — Bemänte Furste har allagt den Österländska dräkten och den Turkiska heders-pälsen och bär den i Grekiska arméen antagna Generals-uniform. Turkarne draga till sig allt mer förstärkning i fästningarna, men hafva ordres att tills vidare hålla sig stilla och icke gå öfver gränsen. Efter all sannolikhet ämnas de inrycka med öfverlägsen styrka, för att i hast göra slut på saken.

I Constantinopel, försäktas det, skola alla Greker hafva fått tillsändt att aflägsna sig eller sätta borgen af Turkar för sin trohet. Afsligten hade väl i början varit att nedgöra alla betydande Greker i hufvudstaden; men de Christna Ministrarnes bemedling och Grekiska Patriarkens böner räddade dem. Dock besvarades, att, om resningen i Greke-

land blifver af betydning, ett stort blodbad komme att äga rum i Constantinopel; och förskräckelsen hos Grekerna var allmän.

Början till upproret i Morea berättas öfver Trieste på följande sätt: Brittiska regeringen på Corfu, som äfven synes frukta en resning på Joniska öarna, hade underrättat Paschan af Morea, att ett allmänt upror skulle utbryta i hans provinca d. 25 Mars. Då skall Paschan, för att injaga skräck, hafva befallt, att Grekiska domkyrkan i hans residence Tripolizza skulle upbrännas d. 23, Grekerna, härom underrättade, ihjälslode de Turkar, som höllo på att verkställa befallningen. Detta var signalen till allmän resning; hela Morea grep till vapen mot Turkarna. Paschan innehafvade blott några slott. D. 24 Mars tågade Grekiska Biskopen, med korset framför sig och åtföljd af 4000 väpnade Greker och Mainotter, in i Tripolizza.

Spanien. Ouphörligt oroas man af verkliga eller föregifna complotter. Den på Skärthorsdagsaftonen vanliga procession blef i Madrid inställd, för att förekomma, att den Kungliga familjen, som plägar deltaga deri, icke måtte insultas af elakamänniskor, som sedan kunde bryka det till förevändning till den stadgade ordningens förstörande. Limetrupparne (berättas det af d. 20 Apr.) hafva allt sedan varit under vapen och miliceu har ordres att vid första signal vara färdig. Dessa försigtighets-mått vidtogos i anledning af ett till General-Capitajnen ankommet anonymt bref, af innehåll att alla Deputerade skulle mördas natten mellan Skärthorsdag och Långfredag då uproriska rop verkligen ägde rum, ehuru Konungen icke var närvarande. — På Merinos hufvud är satt ett pris af 200,000 Realer. Den namnkunnige Empecinado är skickad mot honom. I Barcelona har varit ett häftigt uplopp; folket trodde sig i en ditskickad commendant igenkänna en Officer, som stridt mot Quiroga och Riego. Flere betydande invånare allägsnade sig. Staden Berga har varit i fullt upror, i anledning af en munkes predikan. Vid Salvatierra har national-gardet slagits med ett band, omkring 1000 man starkt och anfördt af en prest, förlorat 18 döda och blifvit fångt, på Commendanten och 4 man när. D. 21 Apr. hotades Vittoria af presten, men 1,500 Nationalgardister från närgränsande orter skyddade staden.

Äfven vissa municipal-auctoriteter inkomma till Cortes de aldra mest excentriska petitioner om constitutionens suspenderande, om dödsdom emot upgifna personer o. s. v. Från ett minoritet af Ajuntamiento i Valencia hade en dylik petition inkom-

mit, och Cortes funno sig föranlätne att förekalla Inrikes Ministern (Marquis Castellar), som yttrade, att lugnet i Valencia icke varit stördt och att de ledsama händelserna i Alcoy redan vore undanröjda. Han fruktade för öfrigt, att dylika skändliga petitioner snart torde inkomma från alla betydligare städer på halfön. "Jag var ju," sade han, "sjelf Gen. Capitaine i Valencia; men så oroligt och häftigt invånarnes lynne också är, har jag dock icke öfverlevvat den minsta oro där; men auctoriteterna höllo sig också i aktning, emottogo folkets föreställningar, tillät dock icke dessa så allmänna samlingar, hvaraf vilja bilda sig lagstiftande corpser. Det kan ej längre dölas för Congressen, en högst farlig demagogisk anda, som af förra Ministären fått fria tyglar, sätter Spanien i gäsning, till den grad, att jag dermed icke kan eller vågar göra annat än pläga mig ihjäl. Municipal-auctoriteterna, bortskämda genom klemmighet, hafva blifvit lika många ordningens och olydnadens nästen. Hvert det skall leda, vet jag icke; men nog hyad möda jag måste använda, för att hålla i tygeln dessa revolutionära auctoriteter, som snart sagdt kunna lefva endast i oro. Stränga bestraffningar äro nödvändiga, eller ock skall den stadgade ordningen sammanfalla under de lösläppta passionernas magt."

Norrige. D. 4 dennes lästes hos Stortinget ett utlåtande af Utskottet för skuldens reglerande med Danmark. Utskottet, som förr yttrat sin öfvertygelse, att Syerige, efter all billighet, borde deltaga i skuldens betalande, hade vid nogare öfvervägande funnit klokheten bjuda, att detta ej yrkas. Det föreslog således, att Norrige på 30 år betalar de 3 mill. Hamb. bco, och att de redan skedda afbetalningar upföras bland utgifterna. Målet skulle företagas efter framdeles anslag.

S. D. Hos Lagthinget lästes till slut handlingarne i målet om Norska Adeln. Skulle företagas efter framd. anslag. (Det blef sedan anslaget till d. 9 dennes till slutligt afgörande, sedan det förevarit d. 7 och Presidenten då fått uppdrag att från Odelsthinget requirera de öfver saken där hållna tal och afgifna vota, som ej medföljt de öfriga documenterna). Odelstinget voterade öfver förslagen till en ny Norsk handelslagga och antog det, enligt hvilket hon blifver röd med hvitt kors och ett blått inne uti det hvita. Denna flagga brukas öfver allt, så snart hon är erkänd af Barbareskerna, men förut endast där Turkiska sjöpass icke behöfvas.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 21 Maji.

*Förslag till en motion hos det Heder-
värda Bondeståndet vid en blifvande
Riksdag.*

Länge hafver jag funderat på orsaken till vårt jordbruks klena tillstånd, under det andra näringar blomstra, d. v. s. under det andra näringars idkare bärga sig. Skilnaden i näringars tillstånd söker man naturligtvis i skilnaden i deras författningar. Denna tanka är enkel; men jag vet ingen, som fallit på den, åtminstone ingen, som drifvit den i botten och deraf gjort allt hvad deraf kan göras, neml. en plan till jordbrukets uphjälpande. Jag vill försöka det.

Att Handtverkerierne uppehålla sig genom sina privilegier, det är allmänt erkänt, till och med af handtverkare sjelfva — ty annars skulle de icke så hårdnackadt, man kan nästan säga: med lif och blod, försvara privilegierna, som de nu göra. Hvem faller sål. icke helt enkelt på den tankan, att jordbruket skulle vinna samma trefnad, om det hade privilegier? Vid 1789 års Riksdag sökte också Bondeståndet privilegier; och jag vågar säga: sällan gjorde Bondeståndet någon ting consequentare. De andra Stånden viste sig icke obenägna; men imedlertid blef, såsom ofta händer, ingen ting af hela saken; ty de så kallade bondprivilegierna hafva af privilegier ingen ting

mer än namnet. Att uplifva denna goda tanka, är hvad jag nu vill företaga mig, och i denna afsigt utbedja mig det Hedervärda ståndets upmärksamhet för en stund. Mitt project skall icke blifva vidlyftigt; ty jag behöfver till största delen endast hänvisa till hvad som redan är allmänt känt, såsom existerande vid de öfriga näringarna.

Jag föreslår således, att jordbruket får samma basis, som handtverkerierne, d. v. s. skråordning, så att dervid ingen får lägga hand, som icke vissa år tjent som lärling och gesäll. Detta är mer än billigt; ty ingen kan neka, att jordbruket är en bland de svåraste konster. Den, som blott det aldraminsta försökt, kan intyga, att man i ingen konst bär sig så tafatt åt, då man är utrustad endast med naturens rå obildade krafter. Att t. ex. skära sönder en glasruta eller köpa en fisk är hvad en bonde på en dag kan lära; men att förstå väderlek och jordmån, att begripa när säd är mogen o. s. v. det fordrar lång erfarenhet, och den termaste glasmästare eller fiskköpare skall få lära derpå i flera år och kanske till slut gå lika klok derifrån. Om jordbruket har man skrifvit och undervisat i många år, och ännu äro knappast två grundsatser deri allmänt erkända. Hvad som blifvit skrifvet om några få handtverk, t. ex. om färgeri-konsten, handlar egentligen om dess, vetenskapliga grunder, men ej om

handgrepen, hvilka ensamma färgaren behöfver känna. På samma sätt finnas kemiska grunder för Landtbruket; men med dem kan och bör endast den lärde jordbrukaren befatta sig. Hvad jag blott ville bevisa, är, att de vanliga kunskaperna, som hvar och en bör äga, hvilken med en konst sig befattar, äro vida svårare i jordbruket än i de flesta andra handteringar, och att följaktligen lärlinge- och gesäll-inrättning är i den förre lika nödvändig som i något annat.

Besinnom dessutom, mine bröder, en vigtig sak. Då oförståndet arbetade på alla skråns uphäfande, satte sig visa män mot yran och beviste mångahanda saker, ibland annat att då den, som blifvit borgare, äfven är qualificerad att bekläda magistrats-sysslor, väljas till Riksdagsman o. s. v., så går det ej an att låta hvem som helst drifva borgerlig näring; ty man skulle då få se oerfarna pojkar såsom Rådmän eller Riksdagsmän. Nu veta vi, att bland oss finnas lika många medborgliga functioner, hvartill vi kunna utses, t. ex. Riksdagsmän, Nämndemän, Fjerdingsmän, Kyrkovärdar, Byfogdar, och Gud vet hvad de alla heta. Således, i fall hvem som vill får, utan läro- och gesäll-år, sätta sig ned och bruka en gård, så måste nödvändigt hända, att medborgerliga förtroenden falla på oerfarna pojkar. Låtom oss icke anföra, att erfarenheten vederlägger detta. Nej, de lärda skrå-kämparne veta nog hvad de säga.

Jag föreslår — och följer endast deri de andra skråens exempel — att ingen af något annat stånd eller skrå får såsom mästare och på egen hand befatta sig med jordbruk, förr än han visat sig 1:o hafva lagligen uppsagt sin förre rörelse, 2:o hafva tjent ut sina läro-år i jordbruket och aflagt mästartepruf, 3:o vara lagligen antagen i

jordbrukskrået. Härifrån undantages, eller rättare i privilegium inneslutes, såsom på förhand gifna mästare, det Höglofl. Ridderskapet och Adeln, som enligt sin bestämmelse är jordbrukare i stort, och dessutom afsagt och, hvad som mer är, verkligen från sig lemnat alla uteslutande privilegier. Att de öfrige Resp. Stånden icke skola finnas obenägne, det vågar jag så mycket mer hoppas, som den, hvilken strängt vakar öfver sina egna privilegier, alltid bör vara, d. v. s. är, liberal i erkännande af andras rätt att frias från intrång. Då bemälte stånd alltid varit consequenta, så skulle jag anse mig förolämpa dem, om jag ett ögonblick tviflade på deras beredvillighet att medgifva oss något, som icke går ett enda steg längre, än till likhet med hvad de sjelfva äga.

För det lagliga antagandet och kontrollen fördras ovillkorligen privilegierade domstolar, Jordbruks-Collegier o. s. v. Om dessas organisation vill jag icke utbredda mig; deras inrättande följer af det föregående. I hvarje härad t. ex. kunde inrättas en Societet, med Deputerade, Aldermän, Bisittare o. s. v.; i hvarje län ett under-Collegium, svarande mot Handels-Collegium i Stockholm eller Magistraten i andra städer. I Stockholm inrättades ett allmänt Jordbruks-Collegium, hvars göromål, i sin väg, svarade mot Kongl. Commerce-Collegii i sin.

Och huru snart skulle vi icke se välsignade följder af denna inrättning; se enighet och orubblig inbördes-hjelpsamhet, såsom oskiljaktige följeslagare af skrå, visa sig bland jordens brukare, nu skingrade och utan förenings-punkt! Vi skulle vara befriade från en besvärlig och förderlig täflan med objudna medbröder. Hvad vil producerade, finge vi ensamme sälja, följaktligen de dyrbara produkterna aldrig fal-

ja i varpris. Och dessa produkter, huru förträffliga skulle icke de blifva, då de ensame, som förstode konsten, finge frambringa dem! Såsom en följd få vi naturligtvis antaga, att ingen, mer än jordbrukaren, finge handla med jordens frukter, under konfiscations-straff. Detta är icke mer, än högsta billighet och vi våga hoppas, att det Vällofl. Borgareståndet icke vill bestrida det; ty dermed angripa de ja grunden för sina egna privilegier. Och hvilken ära för vårt fädernesland att först hafva visat Europa ett sådant exempel! De flesta länder hafva redan afskaffat skrän — enligt tidens anda, säger man. Vi skulle göra ett steg framom tiden.

Det är således med högsta förtröstan jag vågar begära, att närvarande Memorial till vederbörligt utskott remitteras.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. Nästan öfver allt i riket hafva oroligheter uppstått, i anledning af underrättelserna från Neapel, och provincial-auctoriteterna hafva blifvit tvungne att häkta eller förvisa föremålen för folkets misstankar. Men ehuru mycket ingrepp i regeringens rättigheter och störande af allmänna säkerheten dessa förelser innebära, hafva de likväl bevisat en hos folket lefvande tillgifvenhet för den nya och hat till den gamla ordningen. Mera verkliga olycksbådande hafva dessa ouphörliga och många resningar varit, som skett af det gamlas anhängare. Regeringen synes också med lifver hafva företagit deras kufvande, hvilket haft mycken framgång. Det band, som vid Salvatierra slog Victorias nationalgarde och bestod af 4 till 500 man, blef d. 26 April angripet och skingradt af 87 man af regimentet Catalonia, under Capitaine Sotomayor. 30 af de uppriske föllo, 37 sårades och en stor mängd togs fången; chefen, Stortiz de Pinedo, skall vara bland de döda. Nyss förat hade 200 yuglingar från Vittoria sällat sig till bandet. I begärde stad blefvo flera personer häktade. General-Capitainen utfärdade en proclamation, med förmaning till folket att icke tro presterna, som föregifva, att constitutionen åsyftar religionens förstörande.

Från S. Sebastian berättas af d. 27 Apr.; att vid Durango en slagning förefallit mellan presten Merino samt Generalerna Arco Agüero och Mendizabal, hvilka anförde nationalgardet från flera städer omkring, jemte ett compagne gensd'armer; att Merino blifvit slagen, lemnat 17 döda och flera sårade på platsen; att han retirerade till sitt högquarter Salvatierra (som han sades hafva befäst); att hans anhängare öfver allt efterspanades, och att nationalgarderne från hela nejden omkring blifvit upbådade. Man hoppades, de skulle komma för sent, och redan berättades, att Merino, med hela sitt band, omkommit nära Siguenza. I S. Sebastian skedde en mängd arresteringar. I Catalonien och Andalusien voro en mängd uproriska band skingrade. Bref från Bayonne innehålla berättelser, som strida emot hvad här på direct väg är känt om Salvatierra-chefens nederlag: att han, för en öfverlägsen styrka af 8000 man retirerat till Biscaya o. s. v.

Spanska Ingeniörer äro afsände att undersöka passen i Pyrenocerna och uppgöra en plan till deras försvar.

Flera deputerade hafva fått anonyma varnande underrättelser, att 1115 de största godsägare i Aragonien förbundet sig att antasta hvarje deputerad serskildt, som röstar för feodal-rättens uphävande. Detta synes icke hafva haft någon verkau; ty frågan afgjordes d. 24 Apr. och lagförslaget antogs, med 99 röster mot 62. — Deputeraden Bernaben bar hos Cortes gjort en motion, att regeringen måtte anmodas begära hos Päfven, att han förmanar och tillhåller de Spanska Biskoparna till constitutionella tänkesätt. Förslaget innehåller äfven särskilda straff för motsträfviga prelater.

En tidning öfpgifver, att Cortes, i hemlig session, ej blott funnit uttrycken i den beryktade petitionen från Valencia icke straffbara, utan ock petitionärernes medborgliga dygder beundransvärda.

Neapel. Genom ett Kungligt decret, äro fyra undersöknings-giuntor förordnade, för att pröfva alla presters, alla embetsmäns och alla pensionärers upförande. En, under Erkebiskopens af Neapel presidium, dömer om prester; en, under Fursten af Cardito, pröfvar ej allenast de personers förhållande, hvilka utgifva skrifter och undervisa ungdomen, utan äfven deras muntligen eller i tryck ytttrade satsar; en pröfvar domare; en under Marchese Vigo, General-Directör öfver de åt staten återgifna egendomar, undersöker administrativa embetsmäns förhållande. Hvarje af dessa giunta står under en motsvarande Ministere. Den ombetsman

eller pensionär, som icke inom en månad från den dag, då han af decretet fått kunskap, anmält sig till undersökning om sitt förhållande, skall anses, såsom hade han afsagt sig sitt embete eller sin pension. Hvad Militär-embetsmän angår har Konungen förbehållit sig pröfningen genom Krigs- och Sjöministererne. En gjuata har äfven i detta afseende sedermera blifvit förordnad. — Konungen har blifvit underrättad, att i flera orter värfningar ske af personer, som föregifva sig vara dertill förordnade. Dessa värfningar hafva blifvit strängt förbjudna. — Redactören af Giornale costituzionale (Abbè Taddei) har på sex år blifvit insatt i ett kloster. — Gugh Pepe är förklarad fågelsfri.

Spanska Ministern, Chev. Onis, tog afsked d. 13 April af Kronprinsen och afreste från Neapel d. 16 landvägen till Rom. Han hade förut presenterat sin legations-secreterare såsom Chargé d'affaires. Spanska escadren ämnade oförtöfvadt lemna Neapel och, som det troddes, förena sig med den Holländska, som kryssar mot Algerinerna. — Engelska och Franska escadrarne ligga kvar på redon. Den sednare har fått förstärkning.

Ännu påstås, att flera parlaments-ledamöter samlats i Öfra Calabriens hufvudstad. — En viss Balsamo har, på Sicilien vid Corleone, samlat ett band Carbonari och tagit i besittning ett huset Colonna tillhörigt slott. Truppar äro afsände mot honom.

Öfra Italien. Konung Victor Emanuel har icke kunnat förmås att återtaga Kronan. Carl Felix är därför utropad och ämnade att d. 27 Apr. hålla sitt intåg i Turin. Han har utnämnt Grefve Pratolungo till Lieutenant du Roi och Generalissimus efter Gr. Latour.

I Mailand är mycken rörelse; Österrikiska truppar gå dagligen genom staden, med yttersta skyndsamt, mot Alessandria. Kroaterne äro högt förnöjde att få komma till Italien. — I Mailand ske täta arresteringar. Dessa hafva träffat några personer af de första familler och bestörtningen är allmän bland alla klasser. Policen är i stor verksamhet och förfar summariskt och strängt. En hop misstänkta hafva blifvit afskickade till Wien.

Stränga steg vidtagas, heter det från Nizza af d. 19 Apr. Alla soldater, ända till corporalen, få pardon; men mot officerare och civilister är regeringen obeveklig. Alla arresteras, äfven de, som proclamerat constitutionen till följe af Prinsens af Carignan påbnd. De liberale, som inskeppat sig i Genua, hafva haft det missödet att blifva återkastade på Italiens eller Frankrikes kust. I förra

fallet häktas de af Sardinska carabinierer, utan afseende på om det land, där de hamnat, står under Sardinska kronan eller icke; i det sednare kvarhållas de af Franska auctoriteterna, till hvilkas regering courierer genast afgått från den Sardinska, med begäran, att de flyktige måtte utlefvereras.

Turkiet. Ypsilanti har (heter det från Jassy af d. 14 April) med en division af 3000 Greker gått öfver Donau, sedan hans armée, genom tillopp af frivilliga, vuxit till 36,000 man. D. 10 Apr. inryckte han, med 25000 man, i Bucharest och emottogs med glädjebetygelser af de därvarande Greker. Man visste då redan, hvad som sedan skett, att han skulle gå öfver Donau in i Bulgarien. Att Galacz fallit i Grekernas händer, såsom länge sedan berättades, har bekräftat sig. Furst Suzzo har blifvit ängslig för utgången af sin väns Ypsilantis företag och öfvergifvit Moldau. Han tros gå åt Schweitz. I Jassy har han efterlemnadt stora skulder. Regeringen, som han vid sin afresa förordnade och för hvilken Metropoliten står i spitsen, har gått in till Storherrn med ansökan om tillgift för hvad som skett "mot Moldauiska folkets vilja" och om utnämmande af en ny Hospodar. — Det påstås ännu, att Ypsilanti genast i början af sändt en corps på sidan åt Hirschowa och Silistria, för att småningom komma i förbindelse med Svarta hafvet.

Att Turkarne framrycka, är ogrundadt. De hafva berättas det från Bucharest af d. 5 Apr., ända hittills förhållit sig stilla.

De förra underrättelserne om anledningen till uploppet och Turkarnas nederlag i Patrasso hafva bekräftat sig, dock med den skillnad, att det hus, som upbrändes, icke var domkyrkan, utan ett Biskopen tillhörigt hus. Alla Greker, som befina sig, till stort antal, vid Tyska universiteter, hafva blifvit hemkallade och redan afrest.

Mustis och Storyzirens afsättning har bekräftat sig.

Ryssland. Från Ryska Kejsarn i Laibach hafva kommit ordres till alla Dess truppar, som äro på marche mot Italien, att genast återgå hem. Österreichische Beobachter vederlägger alla rykten om underhandlingar mellan Ryssland och Frankrike, angående Ryska truppars tåg genom sistnämnde land.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 24 Maji.

Om Stånd, och folkklasser i Sverige.

(Forts. fr. N:o 6.)

Den där idén om embetsmäns helgd är gammal. Ej blott deras magt och deras embets-utöfning ansågos såsom utgreningar af högsta magten; äfven deras personer blefvo oantastelige, såsom förblandade med embetet. D. v. s. den helgd, som måste omgifva embetsmannen, just vid utöfningen af hans kall (NB. så länge han i lagliga former utöfvar det — ett vilkor, som man i Sverige tyckes hafva glömt) sträcktes längre, och oantastlighet antogs vara gifven ej allenast i embets-utöfningen, utan ock för den samma; och, ännu mer, man ville, att en embetsman, i synnerhet en hög embetsman, aldrig skulle kunna angripas af någon enskild. Ja man har exempel, att den mäktiga ligans medlemmar högeligen blifvit förtörnade, att *hela Svenska folket genom sina ombud* vågat begära åtal mot en hög Embetsman. Vid Riksdagen 1675 hade Riksens Sländer begärt, att Riks-Cantzleren, Grefve Magn. Gabr. De la Gardie, måtte tilltalas för ett yttrande, som ansågs uproriskt och åtminstone var högst oanständigt. Samme embetsman, som yttrat de i början af denna uppsats intagna ord om ståndsskilnaden, afstyrde åtalet mot Riks-Cantzleren, genom följande föreställ-

ning till Konungen: att aldrig den magten borde lemnas ständerna, eller dem efterlåtas hvad de i sin yrsel och bitterhet ville, i synnerhet mot Konungens högste Ambetsmän, som ej annat kunde än ådraga sig mycken afund. En menighet, sade han, är en oregerlig Best, när han får för mycket tyglarna, och när oroliga hufvudens instigtande kommer dertill, så blir denna frihet ett raseri, som kan vända sig emot dess egit hufvud och Konung.

Redan då yrkades således den falska och förrädiska läran, att den, som vänder sig mot embetsmän, i synnerhet mot höga embetsmän, vänder sig mot Konungen; då likväl, såsom väl tusende sinom tusende gånger är bevisat, aldrig vederlagdt, men alltid öfverhoppadt, enda sättet att skydda Konungen mot all folkets harm öfver hvad som sker, är att noga skilja honom från regeringens organer.

Sålunda har Embetsmanna-corpsen kommit att stå i ett föregifvet samband med Konungen och i en verklig strid mot folket. Detta har inträffat öfver allt, der adeln tillägnat sig arbeten; där den ärftliga glansen och rikedom behöft eller trott sig behöfva den utöfvande magten, för att kunna uprätthålla sig; där slutligen folkets födda försvarare mot utöfvande magtens beständiga sträfvande till godtycke trott sig kunna anse denna magt såsom sin arfvedel.

Men då den gamla Adeln ej mer kunde ensam behålla alla rikedomar och ärestäl-
len, påfåns en utväg att ändock eludera lag-
gen om allas jemnlighet: man begynte adla
alla, som innehafva någorlunda höga em-
beten eller ovanliga rikedomar (då i sed-
nare fallet likväl ofta händer, att adels-
candidaten undanbedjer sig). För att göra
detta ännu fullkomligare, har man stadgat
en viss embetsgrad, hvars innehafvare samt
och synnerligen äro så kallade *Adeliga ve-*
derlikar. Endast den, som är adelsman
eller äger Konungens fullmakt på embete
eller titel, har den rättigheten att med he-
der skjuta, sticka eller hugga ihjäl sin nästa,
och kan, utan skam, neka att slås med den
han förolämpat, i fall denne icke äger sam-
ma företrädere i allmänna lifvet. Detta är
reciprokt; en vanbördig och otitulerad kan
neka uprättelse åt en förolämpad utmanare.
Ett slagsmål, ja en träta, mellan adeliga
vederlikar är duell; en verklig duell mellan
andra är ett mordanslag. Det förra dömes
efter ett särskildt placat, det sednare efter
allmän lag; det förra af Hof-Rätt, det sed-
nare af underdomstol. Man har väl föga
mening med allas likhet inför lagen, så
länge personens rang qualificerar hans brott.

Den enda bestämda gräns, man kan
updraga mellan folkklasserna i Sverige, är
duellmässigheten. Det är icke afgjort, hu-
ruvida presterne äro undantagna från denna
indelning.

Men äfven nedom duellslinien finnes en,
ehuru föga talrik, folkklass, som njuter akt-
ning och artighet af de duellmässiga, ja af
de högsta. Denna klass kallas Brukspatru-
ner och Grosshandlare — båda två dock,
nu mot i förra tider, mycket sjunk-
na i anseende, sedan dels den allmänna
förlägenheten gjort rikedomsbanan så slipp-
rig, dels de betydligaste begynt pryda sig
med titlar.

Krigsståndet kan i allmänhet i Sverige
anses mindre söndradt från de öfriga folk-
klasserna. Största delen af arméen är in-
delt; de få värfvade regimenterne hafva icke
förmått bilda en sådan massa af löst, otyg-
ladt, förnedradt, till allt ondt färdigt och
endast af straffet derifrån afhållet slödder,
som man sett i de länder, där hela ar-
méerna varit på värfvad fot, och hvarmed
man äfven hos oss förvärfvat någon be-
kantskap omkring de städer, där garniso-
ner finnas. Den allmänna beväringen, som
öfver hela Europa förvandlat militärens na-
tur, har hos oss fullkomligt utplånat den
motvilja, folket hyst för krigsståndet. —
Hvad *krigsbefälet* vidkommer, så äro dess
företräden mera lysande än soldat. Man
tränges dit, medan uniformen glänser och
ger insteg hos könet. Om det förakt för
kunskaper, man förr förebrått militären,
också skulle till någon del finnas; så fins
dock icke eller yttras åtminstone icke för-
aktet för dem, som äga kunskaper; ty mån-
ga ganska uplysta officerare finnas nu. All
medborgliga kunskaper icke äro synnor-
ligen allmänna bland dem, bör tillskrifvas
upfostrings-anstalterna.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Di 28 Mars utgaf Ryska Consuln i
Buharest två proclamationer, där Ypsilanti och
hans anhängare förmligen och högtidligen anmanas
att genast begifva sig till Ryssland och där afvaktar
Kejsarans dom öfver deras upförande; i annat fall
komme de att anses för uproriske och icke blott
vänta Portens hämnd, utan ock blifva Kejsers Ry-
ska hofvet ansvarige. "Mätte alla Moldauer," så
slutas ena proclamationen, "vara öfvertygade, att
detta landets räddning och lycka beror endast på
dess fullkomliga undergifvenhet." Di 8 Apr. up-
lästes i kyrkorna Patriarkens i Constantinopel bann-
lysning öfver de uproriska. Ehuru detta allt borde
nedslå sinnena — och några tidningar innehålla, att

det så gjort —; synes dock hvarken Ypsilanti själf (hvars hat till Turkarna grundar sig på egna förfärliga lidanden och en faders och farfadets mord) minska sin ifver eller hans anhängares afskräckas. Bojarerne i Bucharest voro, enligt bref af d. 14 Apr., sysselsatte att drifva ihop ett tvångslån af 2 mill. piaster för hans armée. En befallning af divanen till Moldaus invånare, att utrofa de uproriske, så vida de icke inom sju dagar skingras, (hvilket Paschan af Ibraïl äfven skulle afvakta, innan han företoge fiendtligheter) har varit utan verkan, heter det från Moldauska gränsen af d. 13 Apr. Tvertom utlägde de i Jassy och andra Moldauska städer förlagda Gr. trupper, för att förena sig med Ypsilanti. Detta förefaller så mycket märkvärdigare, som den nya, efter Suzzos tvungna bortresa, tillsatta regering är Porten undergifven; och otroligt låter, hvad som, utan datum, berättas från Karpatherna, att Moldauerne och Walacherne erbjudit sig att, mot erhållande af amnesti, utlemna resningens hufvudmän, i synnerhet Dodor; äfven som den nyheten i Österr. Beobachter, att alla Bojarer i Bucharest, gemensamt med Dodor, aflätit en undergifven böneskrift till Porten.

Vid Sistow hafva 3000 Greker gått öfver Donau och begynt upkasta förskansningar, för att lätta de öfriga truppernas öfvergång. Ypsilantis verkliga styrka känner man icke med visshet, 60,000 man, såsom vissa tidningar berätta, torde vara lika öfverdrifvet, som 5000, enligt andra, troligtvis är för litet. Efter sin förening med Dodor i Bucharest skall han hafva inväntat en regeringscouncil der. Denna har beslutit, att alla kyrkkläckor samlas, för att omgutas till kanoner. — Paschan i Ibraïl har begynt rusta sig, för att öfverdrifadt rycka mot Moldau.

Öfver allt skall Porten sammandraga trupper, men har redan sändt alla sina disponibla trupper till Albanien, där Ali begynner blifva mäktig, så att föga kan företagas mot Grekerna. Mainoterne hafva nedkommit från sina berg, i två skärer, hvaraf den ena belägrar Misitra (det gamla Sparta) och den andra framtränger mot Tripolizza. Biskopar och prester tåga i spitsen. Grekerne i Morea, likasom de i Moldau och Walachien, hafva försäkrat de Turkar, som förhålla sig fredligt, om säkerhet och skydd. Turkarne belägra Patrasso hålligt.

I Smyrna och i allmänhet på Mindre Asiens kust råder stor gäsning, som hotar med snart utbrott. — Köpmansbref från Galacz till Jassy tala om blodbad i Constantinopel. Sammanhanget känner man icke. — Åtta Regimenten Österrikare

hafva afgått till Siebenbürgens östra gräns och Banatet. Wittgenstein har låtit en betydlig corps af sin armée framrycka till Pruth.

Brasilien. D. 26 Febr. i dagbräckningen samlades trupperne i Rio Janeiro på Rociotorget, dit avenuerne voro stängda med kanoner. Kronprinsen förfogade sig dit, och efter att hafva öfverlagt med Officerarne, steg han up på theaterbalconen och upläste ett document, innehållande accession till Portugisiska constitutionen. Sedan detta document var underskrifvet af officerarne, begaf sig Prinsen till Konungen, som äfven underskref det. Då återkom Prinsen till torget och förkunnade, att Konungen bifallit samt att en ny ministère var utnämnd. Några timar derefter återkom Prinsen på balconen, med Biskopen och de nya Ministrarna, och besvor, i Konungens namn, med hand & bok, den Portugisiska constitutionen. Ministrarne gjorde likaså. En stund derefter kom Konungen till theaterhuset, och hans vagn drogs af folket. Kongl. familjen medföljde och visade sig äfven på balconen. Folket yttrade sitt bifall i synnerhet för Drottningen och Kronprinsen. — D. 28 utkom, i Rio-Janeiro-tidningen, en berättelse om förloppet, jemte en Kongl. Kungörelse, att H. M. af upriktigt hjerta antager och gillar Portugals constitution. Denna kungörelse skall verkligen hafva blifvit, på ett flyttbart tryckeri, tryckt i theatern d. 26 Febr., men af skonsamhet för Konungen daterad d. 28.

Amerika. Vice-Konungen i Mexico är afsatt och i hans ställe förordnad en Junta, som till Spanien afärdad deputerade, för att af Cortes begära en Konung, hvilken skulle utses bland den Kungliga familjen och residera i Mexico. — Maracaibo har förklarad sig oafhængigt, utan att Independenterna (i Columbia) däri haft någon uppenbar del. Gen. Urdueta ditskickade blott 500 man, för att förekomma oordningat, hvilket han genast meddelade Gen. Latorre, med tillägg, att, så snart han skulle fordra det, genast draga dem derifrån. Sedan nare underrättelser innehålla, att det blifvit fördradt, men att Urdueta svarat, det Cumana först skulle öfverlemnas åt Independenterna. Genast uppsades stilleståndet af Morales (Latorres underbefälhafvare) och Bolivars commissarier, som kommit till Cumana, för att gå till Spanien, beredde sig att lemnastaden. Man väntade ett anfall af 4000 Spanjorer mot Maracaibo, där Urdueta redan styrde och förordnade. — Sta. Marta och Rio de la Hacha hafva fredligt förenat sig med republiken.

Provincen Cuena har förklarats sig själfständig. Likaså hafva districterna Ambato, Risbamba, Quarronda och Tucunga gjort, då den af högsta Juntan i Guayaquil mot Quito afsända armée nalkades.

Neapel. Här går strängt till. Policingen har på Castellet S. Elmo insatt Generalerna Pedrinelli och Colletta, Öfverste Wairo och parlamentsledamoten Borrelli, för olaglig bresväxling. Landets afväpning går fort. De fyra Giantorne hafva begynt sina undersökningar. Sju personer äro redan dömda in contumaciam; men ingen har inställt sig. En är afrättad för vapens döljande. De, som ville söka skydd på Spanska skeppen, äro häktade; en af dem, en Carbonajo, blir skjuten. Neapels invånare, säger Hofstidningen, äro högst nöjda med Österrikarnes förhållande.

Konungen kvarblifver till denna månads slut i Rom.

Från Adriatiska hafvet är äntligen den af Skeppet Capri, en fregatt och en Brigantine bestående escadre återkommen till Neapel, efter att hafva, enligt ordres, kryssat vid Siciliens södra kust. Det synes således otroligt, hvad från England berättas, att Österrikiska och Neapelska escadrarne förenat sig i en hamn i Dalmatien, för att till Tarentoviken öfverföra en Rysk Colonne, som skulle besätta Apulien och Calabrien.

Öfverste Pepe har förgäfvat blifvit antydd att öfverlemnna Civitella del Tronto. Austalter vidtagas således till dess stormande; hvarvid Konungen låtit förkunna Pepe, att han och hans anhang blifva fusilerade.

Öfra Italien. Det yore önskeligt, att man i de Sardiniska staterna afhölle sig från öfverdrifven reaction, hvartill dock är föga utsigt. Åtminstone klagas allmänt.

Orsaken hvarföre Ryska trupperne gått tillbaka, skall vara, att Sardiniska regeringen undanbedt sig alla besök af andra än Österrikare; hvarföre också Frankrikes anbud af 50,000 man blifvit afslaget.

I Mailand är policingen ganska sträng. Universitetets auditorier, och sjelfva theatrum clinicum, äro tillstängda.

Spanien. Resten af det vid Ochandiano skingrade band flyktade till Salvatierra och har där gifvit sig åt Gen. Capitainen i Navarra, Lopez Banos. Det var då ännu 600 man starkt och anfördes af några munkar och prester. De fångnes antal stiger till 572, hvaraf största delen sitter på citadellet i Pamplona. Ett annat röfvarband af

400 à 500 man, som oröat Rioja, skall äfven vara skingradt.

Cortes hafva antagit ett förslag om det nu varande lif-gardets uplösning och bildande af ett nytt. — Vinucas ransakning är slutad och domen väntades. — En prest företog sig d. 22 Apr. att på en folkrik gata i Madrid predika mot regeringen. Folket kunde icke förmås till våldsambeter hvarken mot eller med honom, utan nöjde sig med att helt stilla föra honom i arrest. Uppriska afficher, som ofta finnas anslagna, blifva af folket med harm nedrisna. Imedlertid äro trupperne på benen och låta konferencer hållas i Stats-rådet, dit Gen. Capitainen och Gardes-Öfverstarne ofta kallas. — I Sevilla, Grenada, Malaga och många andra städer har folket följt Barcelonas exempel och låtit förvisa en mängd misstänkta personer. Detta förtättes allt jemnt. — I Madrid äro häktade flera förnåma. — Det tros, att ett allmänt kraftigt steg skall tagas mot presterne, som visa motvilja mot constitutionen.

Monarkerne i Laibach lära hafva till Spanska hofvet afgifvit högst vänskapliga förklaringar.

Ryssland. En del af flottan i Cronstadt försäkras komma att gå till Medelhafvet och Adriatiska hafvet. En annan Rysk flotta skall kryssa i Svarta hafvet, och ännu en i Arkipelagen.

Tyskland. Under första kvartalet af innevarande år äro i München födda 304 ägta och 307 oägta barn.

Norrige. Målet om statskulden blef den 10 dennes hos Stortinget åter uppskjutet, för att inhemta ytterligare uplysningar. En motion om Statssekreterare Holsts inkallande till förhör förkastades med pluralitet af en (Presidentens) röst. — D. 9 afgjordes, hos Lagthinget, målet om Adeln. Alla dess privilegier uphäfdes, och för framtiden kommer ej att finnas ärftlig adel i Norrige; de Adelsmän och deras barn, som nu lefva, behålla sina privilegier, utom domsrätt, utnämning till pastorer och några få andra rättigheter, hvilka genast försvinna.

Sista Norska posten af d. 16 dennes innehåller ingen ting märkligt. Representationen fortfor att öfverlägga om bevillningen och om civil-lagar. Vid målet angående Riksskulden var ingen ting vidare tillgjordt. D. 14 Maji utsågs en deputation att, under Krigs-Rådet Flors anförande, till Regeringen öfverlemnna lagförslaget om Adeln.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 28 Maji.

Litteratur.

Ett arbete har utkommit, som, i fall det bör bedömas, likväl icke bör nämnas, emedan det ej nämner någon af dem, det tadar och misshandlar. Alla dessa äro således smädelsens offer, ehvad många af dem förtjent eller icke förtjent det förlöjligande, de utstå.

Arbetet är en fortsättning af något, som under sista sommar utkom. Den senare delen är tjockare än den förra och skall hafva haft stark afsättning. Man hör också redan omtalas, att ytterligare fortsättning är under arbete. Blir företaget en bokhandels-spekulation; så kommer det att göra destomera heder åt svenska litteraturen.

I form af hjeltedigt, men med en verification af lätta rimade jamber, innehåller detta verk en i sanning lockande taffla af löjlighet. Satiren är den mest jollrande och har nästan alltid utseende, icke af illska, utan af ren humoristisk ingifvelse. Man hänföres deraf oemotståndligen, ända tilldess man börjar fråga sig, om det nöje, man njuter, är oskyldigt eller icke.

Då torde man likväl finna sig något störd af den tankan, att hela verket ingalunda instämmer med den kantiska läran: handla så, att regehu för din handling måtte kunna uphöjas till allmän lag. Tvertom

torde man finna, att den method, som här är nyttjad, duger till all förtjensts nedsättande och smutsande. Man torde begripa, att all god litteratur kan genom denna method lika lätt till intet göras, som all dålig. Och man behöfver icke söka långväga, för att se, huru bemödandet om båda delarne är lika. Oförrätterna mot en person, som i smädedikten kallas Esaias, äro goda exempel.

Den litteratur, som består, när detta slags skrifter taga öfverhand, blir visserligen rolig — för den publik, som upmuntrar dem. Det blir skamlöshetens litteratur, och dess drifkraft skamlöshetens ärelystnad. Allt ädelt måste bäfva att smutas af en ovärdig strid mot orenlighet och infami.

Att önska motgång och allmänt uttryckt förakt åt företag af denna art, vore att önska, hvad man ej kan hoppas. Smädelsens öfvervigt i allt är gifven. Och den rotfäster sitt välde desto bättre, ju mera den, såsom i närvarande arbete, lyckas att tillegna sig en ton af lättsinnig moderation. Efter utseende skonas här intet parti och, ylligt betraktad, synes författaren fullkomligt oväldig. Lorenzo på draken förlöjligas ej mindre än Polyhistro, som döper sin Lindvurm. Det undfaller likväl ingen upmärksam, att författaren gynnar det parti, som han låter segra.

Gerna må författaren tillhöra detta parti, och gerna må det motsatta agas af hans talang, så mycket det någonsin förtjenar, och ännu mer, om han så behagar. Det är ej häröfver som vi klaga. Vi klaga, att en sådan talang kunnat så oärligt och lömskt användas, kunnat tillåta sig så fega anfall, utan att någonsin se sina motståndare i ansigtet, kunnat gifva ett exempel, som afunden och parti-hatet blott behöfva följa, för att mördra allt slags förtjenst.

Småsaker.

Snittets himla-lån. Tiderna äro, Gubbås, sådana, att man sällan betalar lån; och om långifvarne skulle alltför häftigt ansätta, spelar man banqueroute. Hvad man lånt, förslöses på fultigheter och sedan, då det blir allvar utaf, ger massan ofta ej mer än 5 procent.

Likasom det är med Discont-lån, assistance-lån, Judelån o. s. v., så är det äfven med himla-lån. Den stora frågan blifver alltid, hvad säkerhet himlen äger att få sitt igen. Oftast får han gå in i massan med de öfriga Borgenärerna, men blir dock sällan eller aldrig utsedd till Curator. Mången, som börjat sin rörelse med de betydligaste himla-lån, dör utan att äga qvar ett runstycke af dessa lån, om man undantager vissa gamla, utslitna, ej gångbara slantar, som skramla i fickorna af gammal vana och söka inbilla oförståndigt folk, att låntagaren förstått rädda något vid den stora banquerouten.

Men himlen är en beskedlig fordringsägare. Han lemnar lånen på lifstid och är nöjd, att hela lånet afskriver, om blott räntan ärligt afbetalas till froma stiftelser, till allmänt nyttiga företag. Också betalar vanligtvis hvarje gäldenär, räntan på sitt

vis. Men bedömandet af detta vis och af halten i det mynt, hvori räntorne erläggas, sker på olika sätt. Nästan hvar och en tror sig befullmäktigad till controlleur, revisor och värderingsman.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. De uproriska guerillas tillväxa i mängd och djerfhet, och regeringen gör stora ansträngningar till deras kufvande. Mellan Lerma och Covarrabiar har en Empecinados förpost blifvit öfverfallen af ett Merino's band och ingen undkommit, utan alla blifvit dels nedgjorda, dels fångna. Ett rykte, fast otroligt, är utspriddt, att Merino commenderar 10,000 man och organiserat en junta. General Espinosa har, med 100 man infanteri och 30 man till häst, gått emot honom. — D. 19 Apr. stod, vid Villafranca mellan Tarragona och Barcelona, en dräbning mellan ett uproriskt band och Tarragonas nationalgarde, som var förstärkt af några linietrupper. De uproriske lemnade 11 döda och 23 sårade på platsen och måste, i oordning, kasta sig in i bergen vid Girona. D. 23 slogos de åter med ett liniregiment från Ostalrich, som måste vika, hvarpå de brandskattade byn Sansalon. Garnisonerne i Girona och Ostalrich, samt nationalgarderne från Vich, Oloté m. fl. orter, hafva sedan taget mot detta band, som skall anföras af den beryktade Guerillaschefen Juan Sacerstan. — Bland de fångne vid Salvatierra räknades 61 prester och munkar.

I Toledo har varit slagsmål mellan partierna, men lyckats nationalgardet att återställa lugnet. Sedan har från Madrid gått dit en bataljon garde och ett starkt cavalleri-detachement. — I Arragonien hafva skett många arresteringar och tagits en hop vapen, sedan flera bref blifvit upsnappade. I Madrid är häktad en viss Fulano Baranda, som skall vara huset Infantados agent och chef för ett hemligt royalistiskt förbund.

Canonius Vinnesa blef d. 3 dennes dömd af första instansens domare till tioårigt gallerstraff i Afrika. Detta misshagade folket, som velat hafva honom dömd till döden och som, så snart ryktet om den lindrigare domen utkommit, samlade sig kl. 3 samma dag, till ett antal af 100, utanför fängelset och utfor i hotelser. Vakten, som bestod af nationalgarde, försökte afbälla folket, men blef öfvermannad, inneslöt sig i fängelschuset och begynte

skjuta ur fönstren. Under tiden bemäktigade folket sig ett magasin och en hop där förvarade redskap, hvarmed det upbröt fängelsedörrarna och, oaktadt vaktens motstånd, trängde ända till Vinuesa och mördade honom. Sedan skingrades hopen, och staden var innan aftonen fullkomligt lagn. Några national-gardister skola vara arresterade, för att förhöras, om de icke varit efterlätna på sin post.

De beständiga förvisningar, som stads-auctoriteterna tillåta sig mot misstänkta personer, äro utan tvifvel stridande mot constitutionen; men Alcalderne söka urskulda dem med den i allmänhet stadgade rättigheten att, när nöden fordrar, sörja för locala säkerheten.

Cortes hafva gillat ett af Special-utskottet öfver presternas uplösande framlagdt lagförslag, enligt hvilket alla andelige, högre och lägre, ställas under samma criminal-lagar som andra medborgare, och alla förmän göras ansvarige för den ringaste efterlåtenhet i upsigten. Biskoparne skola genast inberätta om sina mått och steg till anticonstitutionella stämplingars förebyggande o. s. v. Andra art. af lagförslaget om läns-rättigheterna, hvilken stadgar, att dessa rättigheters innehafvare skola företa sina åtkomsthandlingar, har blifvit antagen, med 85 röster mot 67, efter lilliga debatter. — Då municipalitets-rådet i Algeziras d. 19 Mars firade årsdagen af Constitutionens proclamering i Cadiz, bivistades högtidligheten af Engelska befälhafvaren i Gibraltar, med hela dess stab, och en munk höll en högt constitutionel predikan. — Konungen har gjort sitt val bland de af Cortes föreslagna ämnen till Statsråd och utnämnt Grefve Taboada (Iurikes Ministern), Marq. Cerralbo, D. Th. G. Carvajal, Fursten af Anglona m. fl. Ingen af de äfven föreslagna f. d. Ministrarna blef nämnd.

Turkiet. Om Grekiska insurrectionen har man inga nyare underrättelser än i sista post. Man vet blott från Odessa, att Furst Suzzo ankommit dit med sin familj, och att alla där i trakten boende Greker, som hade lust att deltaga i resningen, bestämdigt utvandrade, äfven som all vapen, munition och penningar allt jemnt derifrån afsändas. I Constantinopel blefvo, i slutet af Mars och början af April, många ansedda Greker halshuggna. Erkebiskoparne i Ephesus, Nicomedia, Calcedon, Dercon och Heraclea hade blifvit fängslade och lagda på sträckbänken. De fyra sednare hade, tillika med Patriarken, underskrifvit bannlysningen mot Ypsilanti. Metropoliterne i Adrianopel och Salonichi äro äfven fängslade.

Sultan har, i en firman, förhållit sina un-

dersäter deras liknöjdhet och sedefördärf och påmanat dem "att under nu varande svåra omständigheter, vänja sig vid fältlefnad och skaffa sig vapen och hästar". I synnerhet få Ministrar och embetsmän en sträng skrapa för deras sorglöshet, översksamhet ("de komma knappast kl. 3 up i sina embetsrum"), afund o. s. v. Hädanefter tänker Hans Höghet icke förmana, utan öfverlemna den försumlige åt bödelns syrd. Denna läxa har gjort upseende och rörelse i staden. — Ryska Ambassadeuren, Bar. Strogonow, har förmanat alla på Turkisk botten boende Ryssar att icke låta sig förföras af Grekiska rebellerna.

Österrikiska och Rycka regeringarne hafva, för att bibehålla den strängaste neutralitet, befallt sina auctoriteter på gränserna att, så mycket som möjligt, hindra sina underhafvande från all gemenskap med de i resning varande provinceer.

Portugal. Från Rio Janeiro har till Lissabon ankommit en Corvette, med officiel underrättelse, att Konungen erkänt constitutionen. Kungliga familjen går oförtöfvadt om bord, för att segla till Europa. Kronprinsessans nedkomst afvaktas blott.

Ett af hafvudmännen för revolutionen i Porto har rest till Madrid, med vigtiga updrag från regeringen, men utan någon offentlig karakter.

Brasilien. Första öfverläggningarne om revolutionen hade blifvit hållna på ett fartyg. Den skulle icke verkställas förr än den 1 Mars, men blef förrädd, och de sammansvarne skulle gripas af police-bataljonen d. 25 Febr., hvilket dock mera befördrade utbrottet och föranledde en förtrolig varning till Kronprinsen. Några bland de sammansvarne (Öfverste Lieut. Goiz, flera officerare, Pater Silva, Advocaten Moeambo, jemte flera betydande köpmän) voro ämnade att deporteras till Angola. Första anledningen till revolutionen gaf väf Grefve Palmas ankomst från Bahia, för att utverka Konungens bifall till hvad där skett. I början trodde man sig genom ett modifieradt erkännande kunna komma från saken och vidtaga andra stadganden för Brasilien än för Portugal; men det var för sent. Den uplyste och redlige rådgifvaren Grefve Palmella skall mycket hafva bidragit, att saken fick den utgång, som den fick.

De nya Ministrarne äro: Vice-Amiral Quintella för Iurikes; Vice-Amiral Torres för Marino; D. Ferreira för Utrikes och Grefve de Louza för finance-ärenderna. Till Öfver-Police-Intendent är nämnd D. Pereira da Cunha, till Storskatmästare D. Gomez, till Öfver-opsyningsman Öfver Tryck-

Friheten D. da Silva Lisboa, till Öfverbefälhafvare öfver arméen General Caula o. s. v. Valet af Ministrar finner allmänt bifall. — Banken betalar åter i klingande mynt. — 42.000 milreis äro genom subscription samlade åt militären.

Man har fått följande närmare detaljer om händelserna d. 26 Febr. Redan kl. 3 blef Kronprinsen underrättad, att trupperne voro samlade, och beslöt genast att, till sparande af blod, sätta sig i spitsen för dem. Han kom utan allt följ. Jägarne emottogo honom med: "lefve constitutionen", hvaruti han instämde. Då han sedermera upläste accessions-acten, upstod ett allmänt glädjerop, fästnings-verken gifvo salvor och alla kläckor ringde. Ej blott officerarne, utan äfven alla andra, som kunde tränga sig fram, underskrefvo. Sedan frågade Kronprinsen, om något mer äskades, hvarpå fyra Studenter ropade: tryckfrihet. "Den", svarade Prinsen, "följer af hvad som redan skett, då en constitution utan henne är en kropp utan själ". Då han sedan återkom med Konungens underskrift, blef han nästan qväfd af det glädjerusiga folket. Hans åtbörd vid edens afläggande var i synnerhet skön och väckte den största förtjusning. Folk och soldater omsammade hvarandra. Prinsen ropade: "allt hvad vi gjort, skedde på min faders befallning."

Neapel. Röfvere-väsendet i Apulien och Calabrien har afbrutit all inre handel och rörelse och tvungit Österrikarna att utsända en rörlig colonne, för att rensa landet. En viss de Negris, pamnkunnig röfvere, sist Capitaine vid legionärerna, har i S. Bartolomeo i Capitanata planterat Carbonerias fana. Vid Österrikarnes annalkande skingrades hans anhang. — Från garderna utstrykas alla, som dervid icke varit engagerade före d. 5 Julii, utan sedan ingått där.

Från Sicilien berättas, att alla invånare samsätta sig med privata affärer, öfvergifva politiken och lyda Vice Konungen, Cardinal Gravina. Flera Carbonari i Palermo skola, genom viktiga angifvelser, hafva köpt sig pardon.

Allt sedan Furst Canosa tillträdde police-styrelsen, hafva statspapperen fallit. Dertill kan hafva bidragit, att Regeringen med Rysslands och Österrikes borgen uptagit ett lån på 40 millioner af Rothschild, som med sig förenat flera Italienska och andra handelsbus.

Öfra Italien. Riks-Gouverneuren (Gr. Re-vel) har tillsatt en commission, som med förbigående af alla andra domstolar, ensam dömer de civil- och militär-personer, hvilka gjort sig skyldiga till uppror, förräderi och olydnad. — Gen-

Giffenga, som först blifvit förvisad till sina egendommar, är nu arresterad. Det vill icke bekräfta sig, att Fursten della Cisterna sökt eller fått nåd af Konung Carl Felix.

Frankrike. Då, vid frågan om lagen angående gränsernas bestämmande för valkretsarna, 44 Art. var antagen hos de deputerade, begärde någon, att det måtte voteras om hela lagen tillsammans. Sigill-bevararen satte sig deremot, och Constant anmärkte, att Ministrarne i Pairenas kammare yrkat alldeles motsatsen. "Har man, fortfar han, velat bedraga Pairena, eller vill man nu bedraga oss?" Då reste sig Lainé med häftighet och sade: "Här är ingen bedragare utom Er". Detta föranledde den mest stormande rörelse bland de liberala, och Lameth fordrade, att Lainé borde manas till ordning, lika väl som Dudon, hvilken nyss förut manades dertill, då han sagt, att Ministrarne ville upplifva alla lagar från revolutionen. Presidenten försäkrade sig icke hafva hört Lainés ord. Corcelles tillade: "emedan Hr. Presidenten i allmänhet hörer illa på venstra örat". Då de liberala icke kunde genomdrifva sitt påstående, lemnade de salen och voterade icke. Constant anmärkte, att detta vore små prof, huru Ministrarne förstodo och ämnade använda den nya riksdags-ordningen.

Grekeland. Värden på ett kaffehus i Zante hemtades inför polisen, för att uppgifva, hvad folk som gick ut och in hos honom, och hvilka som talte illa om Engelsmännen. "Det är lätt att uppgifva", svarade han, "ty det göra alla; och vill man häkta någon dertför, så måste det blifva hela folket." Han inspärrades då i 24 timmar, blef sedan frigifven och berättade historien offentligen. — Flera betydande personer på ön äro häktade och sitta au secret.

Norrige. (D. 19 dennes) D. 15 inställde sig i Stortinget Statsrådet Motzfeldt och öfverlemnade, efter upläsande, Kongl. Maj:ts nåd. rescript angående prolongation på Stortingets öfverläggningar på behaglig tid. Härpå återtog Rosenkilde sitt förslag om en kungörelse till Norska folket, i fall sessionerne skolat slutas d. 16. — Äfven tillkännagafs, att deputeraden Landsdomaren Nansen på f. m. afslidit.

Banco-utskottet har föreslagit, att tillskott i Banken hädanefter må kunna ske i sedlar i stället för silfver, med 50 procents förhöjning. Stortinget uppsköt afgörandet.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Fredagen den 1 Junii.

*Om vedpriser och Police-författningar,
(i anledning af Anmärkaren N:o 42 och 43.)*

Så snart något hakar emot, någon svårighet yppar sig, såsom naturlig följd af händelser och conjuncturer; straxt är den kortsynte färdig med projecter till författningar, som skola häfva det onda. Han besinnar icke, eller bekymrar sig icke att besinna, om medlen till dess häfvande icke möjligen skulle vara farligare än sjelfva det onda. Man påminner sig icke berättelsen om den narren, som, i första ilskan öfver en loppas bett, anropade Hercules om hjälp och icke besinnade sin dumhet, förr än loppan visserligen var ihjälslagen — men låret, där hon satt, tillika krossadt.

Af det höga vedpriset i Stockholm, under sistl. höst och vinter, kände sig genast en klåfingrig lagmakare kallad att upgöra förslag om förbud för alla att köpa mer än ett visst quantum ved hvardera. Han blef vederlagd och teg. Nu har en hans broder framkommit, och det i en tidning, som ofta visat sig, och i allmänhet blifvit ansedd, såsom fiende till illiberala förbud och inskränkings-lagar. Men man tyckes här vara föga nogräknad att följa någon gifven grundsats.

Projectmakaren i Anmärkaren för d. 23 dennes vill, att Öfver-Ståthållare-embetet

skall förbjuda hvar och en att af den inkommande veden köpa mer än han för året behöfver. Behöfvet skulle utrönas genom undersökning om rummens mängd och storlek o. s. v., och sådant allt på fullt allvar, ehuru mycket utseende det må hafva af en parodi på usla lagstiftares vanmäktiga tillbud att sätta peksticka för allt, hvad meniskan får företaga sig.

Att af en inkommande handelsvara köpa så mycket jag kan och vill — det skulle således ett Öfver-Ståthållare-embete kunna förbjuda mig! En vacker dag skulle väl samma embete kunna finna sig föranlåtet att förbjuda hvar och en att af andra inkommande nödvändighetsvaror, salt, spannemål, kött &c., köpa någon större mängd, för salu eller förråd för längre tid än ett år. Det är svårt att inse, huru långt en så vanvettig grundsats skulle föra magten att stifta police-lagar.

Hvad dernäst vidkommer det ämne, hvaruti lagmakaren vill att Öfver-Ståthållare-embetet skall utöfva denna sjelfstagna lagstiftningsmagt; så torde det lätt kunna ådagaläggas, att just en sådan författning, som den föreslagna, måste motverka sitt ändamål. Hur mången är det, som kan om sommaren, eller då ved först inkommer i Stockholms hamn, köpa sitt förråd? Den ene har icke förlag; den andre vet icke, om han kommer att bo kvar öfver vin-

tren, och har således icke rum för vedens upläggning. Låt nu inträffa, såsom icke otroligt är, att importörerna, Finnar eller andra, blifvit skrämda genom den olyckliga utgången af deras sista höst-expedition och således skynda sig att så fort som möjligt hitkomma. De få, som genast kunna köpa, taga då ett ringa parti; det öfriga måste åter bortföras, eller ock upläggas. Följden af det förra vore, att de skrämmas hädan för alltid. Följden af det sednare vore — just den samma som det, hvaröfver man nu klagat; ty antingen komme en uphandlare i parti att betjena sig af importörens namn, för att, under namn af uplag för hans räkning, förvara hvad han sjelf verkligen redan köpt, eller ock kunde importören icke sakna industri och egen nytta, för att preja lika mycket som en uphandlare, så snart den onda tiden komme — och då skulle lagmakaren utan tyfvel fordra en ny police-författning, en taxa på veden, och så vidare in infinitum.

Huru mången är icke ur stånd att inköpa sitt vedförråd, ens under det vattnet är öppet, och således nödsakad att köpa det smånigom under vintren! För en sådan skulle nu all möjlighet stängas att kunna få något, då ingen finge äga mer, än han sjelf behöfde! Skulle nu husvärden vara berättigad att inköpa ved för alla rum i sitt hus; så blefve han monopolist för hyresgästen, hvilken icke kunde få köpa af någon annan. Härvid är dock att märka, det ingen kan *tvingas* att inköpa ved, och att en hyresgäst, som antingen icke vore i tillfälle att vid öppet vatten förse sig, eller ock komme till Stockholm först under vintren, kunde blifva alldeles utan ved.

Resultaterna af författningen skulle således blifva: att hon aldrig kunde handhafvas; att om hon kunde det, skulle verklig och beständig nöd upstå, i stället att

den nu endast händelsevis kan finnas; att inga förlag för kommande år vore möjliga; att en importör måste, innan han vågade sig hit med sin vara, göra sig underrättad, huravida det bestämda quantum hade hit ankommit o. s. v.

Men hvartill behöfvas alla dessa bevis? Det är ju en allmänt erkänd sanning, att om varupriset och varutillgången på en ort skola kunna hålla sig jemna, måste just dessa stora uphandlare finnas. I London finnas ofantliga kapitaler och ofantliga varu-uplag; derföre kan ingen conjunctur betydligt ändra priserna, ingen speculant tillstålla brist eller märkbart öfverflöd. Stockholm är en småstad, underkastad nöd eller öfverflöd genom hvarje vindkast, emedan inga kapitalister, inga uphandlare eller speculanter i stort finnas. Hade vi stora vedhandlare, med uplag för flera år (och varan förskämmas icke af åldren); så skulle en dylik händelse, som sistl. höst, aldrig kunna inträffa. Priset skulle icke stegras, så länge hvar man ägde köpa ur första hand, i fall vedhandlarna stegrade.

Att förevisa vårt tillstånd af värlöshet mot alla öden, hindra de speculationer och företag, som ensame kunna frälsa oss derifrån, sådan är verkan af hvad vår lagmakare föreslår. Kanhända bör det bifal-las. Det står i temligen vänligt förhållande till skrävasendet, som älskar förbud och reglementen för deras egen skull.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Ännu känner man föga nytt angående Grekernas resning. Provärdiga bref från Jassy, som gå till d. 28 April, bekräfta, att Grekerna gått öfver Donau. Grekiska kapare i Arkipelagen hafva tagit ett Engelskt fartyg och för dess frigtvande fordrat 10,000 piaster. De Engelska krigskepp, som legat vid Neapel, hafva afgått till Grekiska kusten. — Från Niamtsch heter det

ifven af d. 28: Ypsilanti rustar sig i Bucharest till striden. Unga stridlystna Greker af de första släkter ströma till honom från alla håll, och hopeu, som vid sådana tillfällen endast har rof och mord i sigte, tränges under hans fanor. Några gånger har han redan gjort manövrer, för att mäta sig med Turkarna; men de ligga stilla i sina Donau-fästningar och förskansa sig öfver öronen. Patriarkens bannlysning har icke varit utan all verkan, isynnerhet hos medelståndet bland Grekerna. Armenianerna synas, likasom Walachiska Bojarenerna, icke taga någon synnerlig del i Y:s företag. Han söker hålla dem vid temligen godt lynne. Hans hela, väl väpnade, magt upgifves nu till 80,000 man fotfolk, 20,000 ryttare och 32 väl serverade kanoner." Detta är föga tillförlitligt och ännu mindre, hvad som tillägges, att Ali ställt hela sin armée under hans befäl och derföre af honom blifvit utnämnd till andre befälhafvare. — Från Moldauska gränsen berättas af d. 29 April, att i Jassy allt höll sig färdigt att, af fruktan för Turkarna, lemna staden, och att Grekerne, oaktadt invånarnes många böner, icke kunde förmås att lemna den. — Att Ypsilanti och Dodor (Theodor Wladimiresko) förenat sig, är numera säkert. Dodor (heter det i äldre underrättelser) lemnade först Bucharest, der bestörtning och fruktan blef allmän, sedan tidningarna medbragt de båda Kejsarnes utlåtande öfver resningen. Förvirringen var grufflig, då man d. 12 Apr. erfor, att 700 Turkar kommit till Obileschtie; Ypsilanti återtog af skräddarne kläde, som han utlemnat till munderingar, och aftågade åt bergen. D. 14 vid middagstiden hade man imedertid ännu icke sett någon Turk i Bucharest.

Till den efter förra Storvizirens afsättning tillfördordnade Storviziren har Sultan afsänt följande skrifvelse: "J, som ären Kajmakar och Scheik Islam, och J mina Stats-ministrar och Compagniechefer, hören detta: Då hvar man vet, att Woivoden i Moldau har blifvit uprorisk och förhåller sig straffbart, är det då Eder tillåtet att med likgiltiga ögon påse en sådan sakernas gång och hålla Eder stilla? Hvarföre hafven J icke vidtagit åtgärder, dem omständigheterna fordra? Huru kunna mina Janitscharer, hvilkas tapperhet alltid varit så prisad, och mina sex andra compagnier lugnt och likgiltigt åskåda allt detta, om de icke varslägtats? Härpå fordrar jag besämdt svar. Gud är stor. Hvar och en vet, huru sakerna stå. Ifrån denna dag skola mina Janitscharer rusta sig, för att gå till Baba-Daghi-fältet. Janitscharerna, Djebedgis, Topdgis, Arabdgis, Siphas, Sitikhbars, min

Kapudan Pascha och mina Statsministrar skola alle känna denna min befallning; alla skola lyda den; de, som vid religionens och statens försvar visa nit och tillgifvenhet, skola belönas i den uerliden och i den andra." — Rustningarne mot Grekerna drifvas med största ifver; allt, hvad Janitscharer heter, griper till vapen, sedan den sista firman och Chatischerif kungjordes; de Paschar, som gå mot Ypsilanti och Wladimiresko, få förstärkning; Chorehid Achmet, som anförer belägrings-arméén mot Janina, har befallning att underhandla med Ali, hvilken, likasom Suliöterna, icke vill underkasta sig. — De Turkiska invånarna i Morea hafva sjelfva hos Diwan anhållit, att man icke måtte begynna några fiendtligheter mot Grekerna der, emedan de (Turkarna) då anse sig såsom gifna offer för Grekiska folket, som på Morea utgör $\frac{2}{3}$ af invånarnes antal.

Paschan af Bosnien har med 5000 Turkar ryckt mot gränsen af Servien och fordrat dels fritt genontåg, dels invånarnes allmänna afväpning; men det tros icke, att Servierne beqvåma sig dertill. — Seraskieren af Ibrailow har reeognoseerat Galacz, hvarvid de där varande Greker, 700 man, begåfvo sig ut på sin flotta och Turkarne återgingo in i sin fästning, utan att företaga något vidare.

Spanien. Gäsningen, man kunde säga det inbördes kriget, tager en allt förfärligare karakter. Så snart Vinuesa var mördad, återkom väl lugnet i Madrid; men proscriptionslistor begynte cirkulera; flera oroliga begåfvo sig till Fontana de Oro, för att uppsätta listor, och en formlig committé utnämndes, för att uppsätta hufvudlistan. Pöbeln begaf sig till Kongl. palatset, uphåfde de gruffligaste skri mot Konungen och Infanten Don Carlos och fordrade af auctoriteterna 25 personers hufvuden bland de anseddaste familjer. Vinueas kropp släpades och misshandlades på det gruffligaste. Revolutions-proclamationer anslogos. Garnisonen var under vapen; posterne vid slottet fördabblades. Ordningen återställdes äntligen. Det berättas äfven, att alla Cortes ledamöterna, efter en offentlig öfverläggning, begåfvo sig till palatset, för att bilda en förmar omkring den Kungliga familjen. Exilerandet har äfven begynt i Cartagena och Algeziras. Inrikes Ministerns fruktan, att municipal-auctoriteterne äro idel revolutions-nåsten, synes bekräftas.

L'Empeinado (Gen. Martin) har, i spitsen för 7 a 8000 man, angripit Presken Merino och skingrat hans anhang, som till största delen blef fångat. Merino, med en 20 man, räddade sig med möda. Han skall hafva smickrat sig, till sista ögon-

blicket, att Empecinado skulle förena sig med honom. — Då Empecinado tågade från Aranda, lemnade han där 20 man under en Capitaine och en Lieutenant. Den seduare fans, snart derefter, mördad med dolkstyg. Canonicus Salazar, Merinos Lieutenant, har i Gamla Castilien utspriddt proclamationer, däri förkunnas uprättandet af en högsta Junta af Religionens och Konungens vänner. Man räknar 5 eller 6 talrika band, som genomströfva landet och mot hvilka regeringen gör de största ansträngningar. Gen. Riego har, med Regimentet Asturias, gått från Saragossa mot Toledo. Större delen af Valladolids garnison har gått mot Burgos, dit 4 compagnier af regimentet Catalonia redan ankommit. Från gevärs-factorierna i Plasencia levereras månadligen 3000 gevär. — Några af de vid Salvatierra slagna uproriske anförarne hade åter samlat en hop bönder, hvilka dock genast inestängdes och togos, sedan 13 stupat. Krigsrätterna äro i full verksamhet och landet kring Vittoria fredadt. — En Advocat Luzuriaga, som kallade sig Xefe politico öfver provinsen Alava, har blifvit arresterad.

Hos Cortes var d. 3 Maji fråga om att förklara i blokadtillstånd alla districter och församlingar, som lida inom sig anticopstitutionella band. På detta förslag gjordes intet afscende; men ett annat af Gr. Torreno, att militär-befälhafvarne i dylika provinser mälte få samma magt som Commendanten i belägrade fästningar, remitterades till Utskott. Cortes hålla sina offentliga sessioner ganska korta, däremot de hemliga så mycket längre, och då behandlas politiska ämnen.

Ouphörligt landstiga skaror af Italienska flyktingar. Gngl. Pepe har i Barcelona blifvit emottagen af deputationer af alla corporationer, med lyckönskningar på vers och prosa.

Befälhafvaren på det vid Neapel liggande Spanska skeppet Guerrero, Obregon, blef af Gen. Frimont antydd att afsegla, men nekade bestämdt, med den anmärkning, att han emottog befallningar blott af sin regering, och komme att ligga kvar, så länge som de Engelska och Franska skeppen. — Bref från Neapel säga: Ingen ting är märkvärdigare än att se, huru de Spanska Sjö-officerarne gå stolt up och ned på Neapels gator, då Neapolitanerne icke våga slå upp sina ögon för Österrikarne.

Brasilien. Officielt är nu tillkännagifvet, att Konungen reser till Portugal och lemnar Kronprinsen kvar i Brasilien. Omkring d. 12 April var H. Ms resa utsatt, och Dess suite skulle kom-

ma att bestå af mer än 150 personer, hvaribland Grefve Palmella tros blifva en. Den Kungliga kungörelsen om resan är af den 7 Mars; men bref af d. 10 berättar, att Konungen ändrat sitt beslut. Oförklarligt imedertid, att de fartyg, som medfört kungörelsen och lemnat Rio Janeiro d. 21 Mars, ingen ting medfört angående återkallelsen; och att de, som medfört nyheten om återkallelsen, icke synas hafva ägt någon, underrättelse om kungörelsen. Med ett ord: man vet ingen ting med vissnet. Äfven underrättelsen om Kronprinsessans nedkomst synes förhastad.

Frankrike. Vid Utskottsbetänkandets afgifvande öfver budgetten talade Mr. de Bourienne högst ofördelaktigt öfver Växel-undervisningen och de hittills gynnade läro-anstalter. "Det bedröfvade honom, sade han, att se tillväxten af denna mängd undervisnings-anstalter för intet, denna skadliga frukt af en falsk uplysning, som blott duger att bilda halfbildade, som lära intet annat än hvad de icke borde veta, och att föda anspråk, som sedermera ej kunna upfyllas, hvarigenom uppstår en klass sollicitanter och sökande till embeten öfver deras stånd, hvilka nödvändigt blifva missnöjde, då deras anspråk ej fyllas; hvaribland man igenfinner de menniskor, som duga till ingen ting annat, än att blifva uproriska scribenter." Bravo till höger; knot till venster. Talaren föreslog derpå indragningar, "i synnerhet af 50,000 Fr., som voro anslagna till det vidare utbredandet af ett undervisnings-system (det Lancasterska), hvilket icke vore i harmoni med de institutioner, dem man behöfde consolidera i Frankrike." Bravo till höger; häftigt knot till venster. Två röster: "Hit med en ljussläckare åt Hr. Rapporteurén!" (Man vet, att de liberala författarne för ett par år tillbaka lekte med en föregifven orden, hvars medlemmar hette Chevaliers de l'Eteignoir).

Norrige. Storthinget har d. 19 Maji enhälligt antagit Banko-utskottets förslag, att insättningar i banken må göras i sedlar, med 50 procents förhöjning mot silfver.

Från trycket har utkommit och säljes i Beléens et Co: bokläda: *Blandade ämnen, hvaribland finnes något litet om Konungens Högsta Domstol, något om andra myndigheter och något om vissa sätter och meningar. Af Couricrens Redaction.* Priset är 12 sk banco. Prenumeranter å Stockholms Courier äga att uttaga hvar sitt exemplar, såsom ersättning för tre felande ark af densamma.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 4 Junii.

Man måste taga sig friheten att varna läsarne af *Anmärkaren* mot allt förtroende till hans lagfarenhet. Icke att vi vilja väcka något misstroende till hans förmåga att filosofera öfver lagstiftningen, hvori hans omdömen fast mera lemnas i allt sitt djupsinniga värde. Men han dömer stundom äfven öfver lagskipningen, och då händer det honom, att resonnera öfver den lag, som finnes, och tadla domare, som tillämpat den, utan att han sjelf gjort sig mödan att läsa denna lag, hvilket svårligen, med all hans djupsinnighet, kan leda till någon rättvisa mot dem, han tadlar.

Nyligen läste man hos honom följande:

"Såsom Häradshöfding hade jag frågat Abrah. Jönsson: har du lånt eller erhållit varor af Lindqvist för 37 R:d 29 sk? Svarar han *nej*, så befriar jag honom. Svarar han åter *ja*, så frågar jag vidare: har du betalt samma 37 R:d 29 sk.? Svarar han då *nej*, så ålägger jag honom betala, om han än påstår skulden vara 20 år gammal."

Grunden till denna undervisning åt Häradshöfdingar skall vara, att prescriptions-lagen endast handlar om skuldebref, eller med *Anmärkarens* ord, "stadgar, att skuldebref ej äro gällande efter 10 års förlopp, men qvittar ej derföre skulden."

Nu står det likväl uti lagen, Kongl. Förordningen den 15 Junii 1800, "att den,

"som hafver fordran hos annan i gods, penningar eller ehvad det är, och kräver ej den skrifteligen eller munteligen, eller gifver den ej an för rätta eller hos Konungens Befallningshafvande inom tio år, må derå sedan icke någon talan äga."

Alldeles detsamma säger den förut gällande Lagen 9 Kap. 12 §. Handelsbalken, endast med skillnad i tiden för prescriptionen, som der är tjugu år.

Således, om *Anmärkarens* Redaktör hade läsit antingen lagbokens eller den nu gällande lagens stadgande öfver det i fråga varande ämnet, hade det varit honom omöjligt, att påstå tillvarelsen af en sådan skillnad, som han upgör imellan fordran efter skuldebref och annan fordran, eller tillstyrka, att någon skulle dömas till betalande af en tjugu år gammal skuld, så framt nemligen den ej heller vore inom tjugu år krad.

Detta exempel torde öfvertyga *Anmärkarens* läsare om angelägenheten att jemföra hans tankar med lagen, när han talar om lagskipning och bedömer domare. Ty söga lärar man få hoppas, att hans utgivare gör sig sjelf denna möda, då han naturligtvis, i fall han trodde den nödig, skulle börjat dermed, innan han första gången företog sig att inför allmänheten behandla dylika ämnen. Man börjar icke med att skriva offentligent öfver en sak, i fall